

Fra: Christin Kristensen[christin.kristensen@saltdal.kommune.no]
Dato: 27.06.2016 14:42:28
Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland
Tittel: Saltdal kommunestyrets vedtak ang. kommunereformen.

Vedlagt oversendes et oversendelsesbrev vedlagt særutskrift av vedtaket samt nødvendige vedlegg.

Om det er nødvendig med ytterligere dokumentasjon, vennligst ta kontakt.

Med vennlig hilsen

Christin Kristensen

Organisasjonsrådgiver

tlf. 75682018/48079140

e-post: christin.kristensen@saltdal.kommune.no

**Saltedal
kommune**

Saltdal kommune
Fellestjenester

Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10
8002 Bodø

Deres ref:

Vår ref
2016/243

Saksbehandler

Christin Kristensen, tlf.: 75 68 20 18

Dato

27.06.2016

Saltdal kommunestyrets vedtak vedr. kommunereformen

Saltdal kommunestyret har fattet vedtak om å bestå som egen kommune i møte 22.06.16 som sak 42/16. Særutskrift av saken følger vedlagt.

I henhold til brev dat. 22.05.16 oversendes særutskrift av saken samt følgende vedlegg:

- Særutskrift kommunestyre sak 7/16 fra møte 09.03.16
- Særutskrift kommunestyre sak 31/15 fra møte 25.03.15
- Særutskrift formannskapssak 168/15 fra møte 22.12.15
- Særutskrift formannskapssak 153/14 fra møte 16.12.14
- Utredning av 0-alternativet
- Intensjonsavtale – Bodø alternativet 2016
- Intensjonsavtale – Indre Salten 2016

Med vennlig hilsen

Ronny Seljeseth
Kst. Rådmann

Christin Kristensen
Organisasjonsrådgiver

Postadresse
Kirkegt. 23, 8250 Rognan

Besøksadresse
Rådhuset, 8250 Rognan

Telefon
75 68 20 00

E-post: postmottak@saltdal.kommune.no
Bankkto: 4628.07.00495
1503.47.15200

www.saltdal.kommune.no
Bankkto-skatt: 6345.06.18405

Org.nr
972 417734

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	75/16	17.06.2016
Kommunestyre	42/16	22.06.2016

Sign. Eksp. 27.06.16 CK	Eksp. til: Fylkesmannen i Nordland m/vedlegg
----------------------------	---

Kommunereform - Saltdal kommunes retningsvalg

Foreliggende dokumenter:

- Formannskaps sak 153/14
- Formannskaps sak 168/15
- Formannskaps sak 32/15
- Kommunestyre sak 7/16
- Intensjonsavtale Indre Salten alternativet
- Intensjonsavtale/politisk plattform Bodø alternativet
- Rådmannens vurdering av 0 - alternativet

Sakens bakgrunn

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Rådmannen har derfor fulgt opp sentrale statlige føringer og lokale politiske vedtak i forbindelse med reformen, med hensikt å frembringe et kunnskapsgrunnlag for en endelig beslutning.

Saken har til hensikt å presentere vedtakene, prosessen, og det faktagrunnlaget som foreligger for å fatte en beslutning på vegne av Saltdal kommune.

Kommunestyret konkluderte i sin sak 7/16 at man skulle legge frem tre ulike alternativer til en rådgivende folkeavstemning den 29.mai.

Det ble i dette vedtaket også oppnevnt en arbeidsgruppe/forhandlingsutvalg (her etter kalt forhandlingsutvalg) som skulle forhandle intensjonsavtale med Indre Salten alternativet og Bodø alternativet. Forhandlingsutvalget består av: Ordfører, varaordfører, rådmann/kommunalleder og tillitsvalgt, samt at alle har et varamedlem.

Det har vært gjennomført en rekke forhandlingsmøter og man har lyktes å komme i mål med intensjonsavtaler for Indre Salten og Bodø alternativet. Forhandlingsutvalget har arbeidet godt i denne fasen og har hatt mange møter med administrasjonen og kommet frem med gode forslag til forhandlingsmøtene med de andre kommunene.

Forhandlingsutvalget har også vært med i planleggingen av folkemøter, planleggingen rundt selve folkeavstemningen og deltatt i paneldebatten under folkemøtene.

Til folkeavstemningen er det disse alternativene innbyggerne skal ta stilling til:

- Rådmannens 0 – alternativ, Saltdal som egen kommune
- Bodø alternativet: (Ytre Salten) med kommunene: Saltdal, Røst, Værøy, Steigen, Bodø, Gildeskål og Rødøy.
- Indre Salten alternativet med kommunene: Saltdal, Fauske, Sørfold, Hamarøy og Tysfjord.
- Blankt alternativ

Vurdering

Rådmannen vurderer at prosessen møter de formelle kravene som Fylkesmannen har stilt ovenfor kommunene.

Saltdal kommune har basert på de politiske vedtak, gjort de nødvendige utredninger (dokumentasjon) med en målsetning om å fremskaffe et best mulig beslutningsgrunnlag. Rådmannen vurderer derfor at saken er forsvarlig forvaltningsmessig behandlet ut fra de konkrete bestillinger gjort fra sentrale myndigheter, og lokale politiske vedtak.

Prosessens vesentlig momenter er følgende:

- Rådmannen har vurdert 0 alternativet, Saltdal som egen kommune.
- Saltdal kommune har gjennomført nabosamtaler med følgende kommuner, «Bodø, Fauske, Sørfold, Hamarøy, og Tysfjord»
- Saltdal kommune har sammen med kommunene, Fauske, Sørfold, Hamarøy, og Tysfjord utarbeidet en intensjonsavtale.
- Saltdal kommune har sammen med Bodø, Steigen, Gildeskål, Værøy, Røst og Rødøy utarbeidet en politisk plattform/intensjonsavtale.
- Saltdal kommune har involvert kommuneorganisasjonens ulike parter gjennom deltagelse i forhandlingsutvalg og folkemøter
- Saltdal kommune har involvert innbyggerne gjennom oppdatert informasjon på kommunens hjemmeside, annonserte folkemøter på Samfunnshuset, Røklund skole, et møte med Saltdal videregående skole samt et møte med alle 10 klassene i kommunen i løpet av mai 2016.
- Saltdal kommune har invitert befolkningen, inkludert 16 og 17 åringer til å delta i en rådgivende folkeavstemning om de vedtatte alternativene for en fremtidig kommune.

Resultatet av den rådgivende folkeavstemningen i Saltdal kommune

Folkeavstemningen i Saltdal kommune ble gjennomført den 29.mai 2016. Valget var inndelt etter de normale kretsene (Rognan og Røklund) for kommune og stortingsvalg.

Alternativ	Antall stemmer	Andel i %
Saltdal kommune som egen kommune	1691	89,5 %
Indre Salten alternativet	82	4,3 %
Bodø alternativet	101	5,3 %
Blankt alternativt	15	0,8 %
Totalt	1889	99.9 %

I manntallet for valget var det registrert 3856 stemmeberettigede. Valgdeltagelsen i valget var på 49 %.

Det var stor oppslutning blant 16 – 17 åringene. Av totalt 96 ungdommer som var stemmeberettigede, gav hele 66 ungdommer sin stemme til folkeavstemningen (68.7 %).

Med en relativ høy valgdeltakelse (49 %) sammenlignet med kommunene rundt oss og regionen for øvrig, gir det en indikasjon til politikerne når 89,5 % og totalt 1691 stemmer av 3856 stemmeberettiget ønsker at Saltdal kommune skal fortsette som egen kommune. Bodø alternativet har fått nest mest oppslutning blant innbyggerne i Saltdal med 5,3 %, 101 personer som stemte på dette alternativet, må man anta at Bodø alternativet ikke er noe befolkningen i Saltdal kommune ønsker seg. Indre Salten alternativet fikk en svak oppslutning og bare 4,3 %. 82 stemmeberettigede hadde dette alternativet og må i likhet med Bodø alternativet oppfattes som noe innbyggerne ikke slutter seg til. Det var totalt 0,8 %, 15 personer som stemte blankt.

Ser man valgresultatene i kommunene Sørfold, Hamarøy og Fauske, er det dårlig oppslutning om et Indre Salten alternativ. Ikke alle kommunene har gjennomført folkeavstemning i Bodø alternativet per nå, og så langt vet vi at innbyggerne i Saltdal og Gildeskål ønsker å bestå som egen kommune.

Hvordan man skal tolke hjemmesitterne i folkeavstemningen er vanskelig å si, men ser man valgoppslutningen i en kommune/fylkesvalg og stortingsvalg, er ikke valgoppslutningen på 49 % i folkeavstemningen spesielt dårlig. Derfor må man kunne si at politikerne har fått et grunnlag til å fatte sin beslutning på.

Resultatet av folkeavstemningen og rådmannens utredning om 0 – alternativet som konkluderer med at Saltdal kan bestå som egne kommune, gir tilstrekkelig grunnlag til å foreta retningsvalg.

Prosessen videre

Kommunestyret må nå innen 1.juli ta et formelt retningsvalg i forhold til status for Saltdal kommune, dersom vi skal imøtekomme staten og Fylkesmannens forventinger.

Etter dette vil Saltdal kommune innen 1.august 2016 sende inn dokumentasjon, og vedtak til Fylkesmannen i tråd med de anvisninger gitt i brev av 22.mai d.å fra Fylkesmannen i Nordland. Fylkesmannen vil innen 1.oktober komme med sin tilråding til Stortinget.

I løpet av vårsesjonen 2017 vil Stortinget gjennomføre formelle vedtak om fremtidig kommunestruktur.

Rådmannens innstilling

Rådmannen legger frem saken uten innstilling.

Saksprotokoll i Formannskap - 17.06.2016

Behandling:

Enstemmig innstilling:

1. Kommunestyret tar utredninger og avtaler med 0-alternativet, Indre Salten alternativet og Bodø-alternativet til orientering.
2. Med bakgrunn i resultat av folkeavstemningen lytter vi til innbyggerne, og går for 0-alternativet, at Saltdal skal bestå som egen kommune.
3. Kommunestyret anmoder rådmannen, med bakgrunn i 0-alternativets konsekvensanalyse, å se på hvilke behov Saltdal kommune har for interkommunale samarbeidsløsninger.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 22.06.2016

Behandling:

Siv Mossleth foreslo følgende endring av pkt. 3:

Vi skal jobbe videre med å utvikle egen kommune og fortsette det gode samarbeidet med nabokommunene.

Formannskapetets innstilling med Siv Mossleths endringsforslag ble enstemmig vedtatt.

Enstemmig vedtak:

1. Kommunestyret tar utredninger og avtaler med 0-alternativet, Indre Salten alternativet og Bodø-alternativet til orientering.
2. Med bakgrunn i resultat av folkeavstemningen lytter vi til innbyggerne, og går for 0-alternativet, at Saltdal skal bestå som egen kommune.
3. Vi skal jobbe videre med å utvikle egen kommune og fortsette det gode samarbeidet med nabokommunene.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	24/16	01.03.2016
Kommunestyre	7/16	09.03.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Ad. Formannskap sak 168/15 Kommunereformen - veien videre

Intensjonsgrunnlag "Ytre Salten" - 0 Alternativet - Indre Salten

0-alternativet, Saltdal som egen kommune

Ytre Salten alternativet – Røst, Rødøy, Værøy, Steigen, Bodø og Saltdal

Indre Salten alternativet – Saltdal, Fauske, Sørfold og Hamarøy

Foreliggende dokumenter:

- Formannskapsak 31/15
- Intensjonsgrunnlag for Ytre Salten – kommunen Bodø, Steigen, Gildeskål, Rødøy, Røst og Saltdal.
- Referat fra møte med indre Salten 23. februar.
- Rådmannens vurdering av 0-alternativet

Sakens bakgrunn

På bakgrunn av vedtak gjort i kommunestyre sak 31/15 og formannskaps sak 168/15 har administrasjonen arbeidet med intensjonsgrunnlaget Ytre Salten, samt rådmannens utredning av 0-alternativet. For tiden jobbes det mot en intensjonsavtale Indre Salten.

Kommunestyrevedtak 31/15:

- Saltdal kommunes utredningsarbeid i forhold til kommunereformen legges opp til tidsplan som tar sikte på et vedtak om kommunestruktur for Saltdal kommune våren 2016.

- Utredningsarbeidet skal legges opp i forhold til følgende alternativer for fremtidig kommunestruktur:

o Saltdal som egen kommune

o Saltdal sammen med andre kommuner i Salten

- Planlegging igangsettes i tråd med vedtatte tidsplan for prosessen.

- Det vises til kommunestyrets vedtak av 06.11.15

- Det skal i første omgang avholdes folkemøter innen juni 2015, der en også får innspill på rullering av kommuneplanens samfunnsdel.

Formannskapssak 168/15, enstemmig innstilling:

- *Det oppnevnes en arbeidsgruppe som består av ordfører, varaordfører, opposisjonsleder, rådmann og kommunalleder til å intensivere det videre arbeidet med kommunestruktur.*
- *Saltdal kommune inngår avtale med å utarbeide et intensjonsgrunnlag med: Fauske, Sørfold, Beiarn og Hamarøy.*
- *Saltdal kommune inngår avtale med Bodø kommune for og utarbeidet et intensjonsgrunnlag for å være med i utredningen av Stor Salten kommunestruktur.*
- *Saltdal kommune utreder nullalternativet – Saltdal som egen kommune.*

Vurdering

I utredningsplikten som Stortinget har vedtatt ligger det at kommunene skal gjennomføre en egenervurdering av null-alternativet (fortsette som egen kommune) samt utrede ulike alternativer for kommunesammenslåing. Saltdal kommune har deltatt i Salten regionråds sin utredning av mulighetsstudier for Salten (BDO).

I arbeidet med utredningen av kommunereformen jobbes det med 0- alternativet, Saltdal kommune som egen kommune, og det jobbes med kommunene: Hamarøy, Sørfold, Fauske og Saltdal om en mulig intensjonsavtale. Det har vært avholdt tre møter med de fire kommunene. To møter er avholdt i Sørfold kommune og et møte på Rognan 23.2.2016, der det bestemt at rådmennene skal utarbeide en skisse til intensjonsavtale innen 08.03.16.

Rådmannen ser at det kan være en utfordring for Saltdal kommune å være med i en utredning om en intensjonsavtale som har som mål at vi skal inngå i et «Ytre Salten» alternativ med følgende kommuner: Røst, Rødøy, Værøy, Steigen, Bodø og Saltdal. Den geografiske spredning av et «Ytre Salten» sammenslåing er en utfordring med tanke på å få til en robust og solid kommune. Det er spesielt at Fauske og Sørfold ikke er med i arbeidet.

Men på den andre siden så har vi kommunikasjon til blant annet Gildeskål og Bodø over Fylkesvei 812. Det vil si vi kan delta i en stor kommune «Ytre Salten» uten å passere kommunesenteret i Fauske.

Hvis en velger å gå videre med arbeidet om en intensjonsavtale må Saltdal kommune delta med et forhandlingsutvalg for videre samtaler med: Steigen, Gildeskål, Rødøy, Røst. Utvalgets mandat er å forhandle om en intensjonsavtale med mål om sammenslåing.

Rådmannens innstilling

- På bakgrunn av vedtak og felles utarbeidet intensjonsgrunnlag mellom kommunene Steigen, Saltdal, Gildeskål, Rødøy, Røst og Bodø, anbefaler rådmannen at Saltdal kommune avslutter samarbeidet med forhandlinger om en intensjonsavtale med « Ytre Salten» (Stor kommune).
- Ved eventuelle endringer i vedtak fra Fauske og Sørfold der de melder seg på Stor kommunealternativet, bør Saltdal kommune være åpen for å melde seg på.
- Saltdal som egen kommune, 0-alternativet tas til orientering.
- Arbeidet med alternativet «Indre Salten» fortsetter.

Saksprotokoll i Formannskap - 01.03.2016

Behandling:

Rune Berg kom med endringsforslag:

De to første punktene i rådmannens innstilling tas bort.

Tilleggsforslag:

Nytt kulepunkt:

På bakgrunn av felles utarbeidet intensjonsgrunnlag mellom kommunene Steigen, Saltdal, Gildeskål, Rødøy, Røst og Bodø, fortsetter Saltdal kommune samarbeidet med forhandling om en intensjonsavtale Stor-Salten, inkludert aksene Bodø-Saltdal m/Sørfold.

Endringsforslaget med tilleggsforslag ble vedtatt med 4 mot 3 stemmer som ble avgitt for rådmannens forslag.

Innstilling:

- På bakgrunn av felles utarbeidet intensjonsgrunnlag mellom kommunene Steigen, Saltdal, Gildeskål, Rødøy, Røst og Bodø, fortsetter Saltdal kommune samarbeidet med forhandling om en intensjonsavtale Stor-Salten, inkludert aksene Bodø-Saltdal med Sørfold.
- Saltdal som egen kommune, 0-alternativet tas til orientering.
- Arbeidet med alternativet «Indre Salten» fortsetter.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 09.03.2016

Behandling:

Forslag fra Høyre og FRP:

- Saltdal som egen kommune, 0-alternativet tas til orientering
- Arbeidet med alternativet «Indre Salten» fortsetter.

Forslaget fra Høyre og FRP falt med 6 mot 14 stemmer som ble avgitt for formannskapets innstilling.

Vedtak:

- På bakgrunn av felles utarbeidet intensjonsgrunnlag mellom kommunene Steigen, Saltdal, Gildeskål, Rødøy, Røst og Bodø, fortsetter Saltdal kommune samarbeidet med forhandling om en intensjonsavtale «Stor-Salten», inkludert aksene Bodø-Saltdal med Sørfold.
- Saltdal som egen kommune, 0-alternativet tas til orientering.
- Arbeidet med alternativet «Indre Salten» fortsetter.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	32/15	03.03.2015
Kommunestyre	31/15	25.03.2015

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Kommunereformen - tidsplan og videre utredning og prosess**Foreliggende dokumenter:**

- F.sak 153/14 fra møte 16.12.14
- Presentasjon fra rådmannen – sendes ut etter møtet.
- Forslag alternative tidsplaner (tog 1 og tog 2)

Sakens bakgrunn

Det vises til orientering fra rådmann.

Som det fremgår av informasjon i vedlagte f.sak samt orienteringen som er gitt av rådmann, har rådmannen sammen med ledergruppa startet prosessen med å fremstille en utredning som kan være grunnlag for et politisk vedtak vedr. fremtidig kommunestruktur.

I arbeidet med å vurdere tidslinje og prosessen har ledergruppa, på bakgrunn av informasjon gitt av fylkesmannen, avdekket følgende problemstillinger som bør avklares:

- I tidslinjen som regjeringen har satt opp er det definert 2 «tog» utfra hvilken dato kommunen satser på å fatte vedtak om kommunestrukturen.
 - o Tog 1 forutsetter at det foreligger et kommunestyrevedtak høsten 2015. Det vil da være en kongelig resolusjon våren 2016 med effektivering av ny kommune januar 2018. Tog 1 utløser tilskudd til engangskostnader samt reformstøtte.
 - o Tog 2 forutsetter et kommunestyrevedtak våren 2016 med stortingsbehandling våren 2017. Evt. ny kommune blir gjeldende fra januar 2020. Tog 2 medfører ikke ekstra tilskudd samtidig som Nord-Norge- og småkommunetilskuddet faller bort. (Vi er ikke berørt av småkommunetilskudd). Samtidig skal inntektssystemet endres, slik at Saltdals økonomiske rammevilkår vil bli generelt forverret.
 - o Av andre viktige momenter, kommer en Stortingsmelding om endring av oppgavefordeling i forhold til stat/fylkeskommune/kommune som kan ha vesentlig innvirkning på omfanget av kommunens ansvar for tjenester. Lovproposisjon om oppgavefordeling forventes varen 2017.
 - o Som det fremgår av vedlegget, er det utarbeidet tidsplaner både for tog 1 og tog 2.

- Det er også viktig å få avklart hvordan forholdet blir hvis noen av de potensielle kommuner som kan være med oss i en ny struktur, velger å satse på tog 1 mens vi venter på tog 2.
- Hvilke alternativer til fremtidige kommunestruktur er aktuelle? Indre Salten, Stor Salten, Saltdal som før, alt. 4?
- Involvering av innbyggerne blir også sentralt i dette arbeidet. Som det fremgår av presentasjon, har rådmannen tenkt på ulike former for informasjonstiltak.
- Det er også nevnt folkemøte og folkeavstemning.
 - o Folkemøte(r) - Det må avklares om ett eller flere folkemøter avholdes og hvilket innhold disse skal ha. Skal de være informasjonsmøter eller skal man legge opp til at deltakere kan gi konkrete innspill i møtet.
 - o Folkeavstemning – Skal det avholdes folkeavstemning? Dette må selvsagt planlegges gjennomført etter at man er kommet nærmere et konkret forslag til fremtidig organisasjon. Det er flere praktiske detaljer som må følges opp slik at folkeavstemningen blir gyldig gjennomført i hht valgloven.
- I ulike fora har man fått tilbakemelding på hvilke sterke og svake sider vi har i Saltdal samt hvilke muligheter og trusler vi ser for oss. En slik gjennomgang bør også foretas i kommunestyret for å få avdekket hva politiske nøkkelpersoner mener. (SWOT-analyse)
- Et viktig tema i forhold til evt. sammenslåing er hvordan lokaldemokratiet vil bli påvirket. Administrasjon har ikke befattet seg med denne problemstilling, da man mener at det er politikere som bør fastsette hvilke styrker og svakheter, muligheter og trusler som ligger i dagens Saltdal kommune ang. den politiske arena. Dette kan evt. settes opp mot tilsvarende vurderinger ved ulike alternative kommunestrukturer. Men utfra generell teoretisk tenkning, vil lokal demokratiet sannsynligvis svekkes i en stor organisasjon, med mindre man legger opp til sterke lokalutvalg/bydelsutvalg. En gjennomgang av kommunens sterke og svake sider generelt og særskilt i forhold til lokaldemokratiet kan arrangeres i forbindelse med kommunestyremøtet 25.03. eller 07.05.

Vurdering

Ut fra arbeidet i administrasjon til nå, ser man at det er mulig å jobbe mot deltakelse i «tog 1» hvis det er politisk vilje for det. På bakgrunn av de sentrale føringer i forhold til økonomiske rammevilkår, vil dette være positivt videre fremover, dersom det likevel går i retning av kommunesammenslåing i en eller annen form. Derfor vil rådmannen anbefale at vi tar sikte på å satse på å lage utredninger, og inngå samtaler med mulige samhandlingspartnere slik at vi kan få et endelig politisk vedtak i løpet av høsten 2015.

For å ha et effektivt ressursbruk i forhold til utredning av positive og negative sider av ulike alternativer, bør det være klare politiske føringer på hvilke alternativer som er aktuelt å vurdere.

Et spørsmål i forbindelse med «tog 1» er om man skal fatte vedtaket i det avtroppende kommunestyre eller om man satser på vedtak i det påtroppende k.styret.

Informasjonsstrategien mot innbyggerne bør fastsettes og igangsettes uansett hvilke tidsrom endelig vedtak blir fattet. Informasjonsmateriale og folkemøter ansees som nødvendig. Spørsmålet om folkeavstemning må avklares slik at man kan planlegge gjennomføringen. Hvis man velger å bruke folkeavstemning, kan denne knyttes til kommunestyrevalget i høst eller til annet passende tidspunkt i forhold til vedtatt tidsplan. Uansett om man velger å gjøre vedtak høsten 2015 eller våren 2016, vil mulig tidsrommet for avstemning være mellom sept. 2015 og mars 2016. Planlegging og tilrettelegging av formalitetene rundt en slik avstemning må det brukes tid på.

For å arbeide videre ønsker rådmann tilbakemelding på følgende:

1. Saltdal kommune fastsetter fremlagte tidsplan i forhold til «tog 1» eller «tog 2» - se vedlegg.
2. Hvilke kommunealternativer skal utredes?
 - Saltdal kommune
 - Indre Salten (Fauske, Sørfold, Saltdal)
 - Stor Salten (kommunene tilhørende Regionrådet)
 - Alternativ 4 ?
3. Spørsmål om hvordan involvering av innbyggerne skal skje bør avklares. Informasjon og folkemøter er en naturlig del av prosessen. Skal det også avholdes folkeavstemning?

Rådmannens innstilling

- Saltdal kommunes utredningsarbeid i forhold til kommunereformen legges opp til tidsplan som tar sikte på et vedtak om fremtidig kommunestruktur for Saltdal kommune høsten 2015 (tog 1).
- Utredningsarbeidet skal legges opp i forhold til følgende alternativer for fremtidig kommunestruktur:
 - Saltdal kommune
 - Indre Salten (Fauske, Sørfold, Saltdal)
 - Stor Salten (kommunene tilhørende Regionrådet)
 - Alternativ 4 ?
- I forbindelse med kommunereformen, avholdes det folkeavstemning. Planlegging igangsettes i tråd med vedtatte tidsplan for prosessen.

Saksprotokoll i Formannskap - 03.03.2015

Behandling:

Ordføreren fremmet følgende forslag:

- Saltdal kommunes utredningsarbeid i forhold til kommunereformen legges opp til tidsplan som tar sikte på et vedtak om kommunestruktur for Saltdal kommune våren 2016.
- Utredningsarbeidet skal legges opp i forhold til følgende alternativer for fremtidig kommunestruktur:
 - Saltdal som egen kommune
 - Saltdal sammen med andre kommuner i Salten
- Planlegging igangsettes i tråd med vedtatte tidsplan for prosessen.
- Det vises til kommunestyrets vedtak av 06.11.15
- Det skal i første omgang avholdes folkemøter innen juni 2015, der en også får innspill på rullering av kommuneplanens samfunnsdel.

Ordførerens forslag ble enstemmig vedtatt.

Enstemmig innstilling:

- Saltdal kommunes utredningsarbeid i forhold til kommunereformen legges opp til tidsplan som tar sikte på et vedtak om kommunestruktur for Saltdal kommune våren 2016.
- Utredningsarbeidet skal legges opp i forhold til følgende alternativer for fremtidig kommunestruktur:

- Saltdal som egen kommune
- Saltdal sammen med andre kommuner i Salten
- Planlegging igangsettes i tråd med vedtatte tidsplan for prosessen.
- Det vises til kommunestyrets vedtak av 06.11.15
- Det skal i første omgang avholdes folkemøter innen juni 2015, der en også får innspill på rullering av kommuneplanens samfunnsdel.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 25.03.2015

Behandling:

Enstemmig vedtak:

- Saltdal kommunes utredningsarbeid i forhold til kommunereformen legges opp til tidsplan som tar sikte på et vedtak om kommunestruktur for Saltdal kommune våren 2016. - Utredningsarbeidet skal legges opp i forhold til følgende alternativer for fremtidig kommunestruktur: ○ Saltdal som egen kommune ○ Saltdal sammen med andre kommuner i Salten
- Planlegging igangsettes i tråd med vedtatte tidsplan for prosessen. - Det vises til kommunestyrets vedtak av 06.11.15 - Det skal i første omgang avholdes folkemøter innen juni 2015, der en også får innspill på rullering av kommuneplanens samfunnsdel.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	168/15	22.12.2015

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Kommunereformen - veien videre - Intensjonsgrunnlag

Foreliggende dokumenter:

- BDO – rapport A, B, C og D
- Sluttrapport BDO
- Oppsummering fra nabopraten med Saltenkommunene + Rødøy, Røst, Tysfjord og Værøy den 5.6.2015.
- Videre arbeid med kommunereformen – brev fra statsråden
- Fylkesmannen i Nordland – Status for kommunereformarbeidet og videre prosess
- Referat og vedtak fra møte i Sørfold 7.12.2015

Saksopplysninger:

Saltdal kommunestyre gjorde følgende vedtak i kommunestyret - 25.03.2015

Enstemmig vedtak:

- *Saltdal kommunes utredningsarbeid i forhold til kommunereformen legges opp til tidsplan som tar sikte på et vedtak om kommunestruktur for Saltdal kommune våren 2016.*
- *Utredningsarbeidet skal legges opp i forhold til følgende alternativer for fremtidig kommunestruktur:*
 - *Saltdal som egen kommune*
 - *Saltdal sammen med andre kommuner i Salten*
- *Planlegging igangsettes i tråd med vedtatte tidsplan for prosessen.*
- *Det vises til kommunestyrets vedtak av 06.11.14*
- *Det skal i første omgang avholdes folkemøter innen juni 2015, der en også får innspill på rullering av kommuneplanens samfunnsdel.*

Denne saken inneholder en oppsummering av arbeidet med kommunereform hittil. Det skal i denne saken gjøres et politisk vedtak om Saltdal kommune skal inngå intensjonsgrunnlag med Fauske, Sørfold, Beiarn og Hamarøy (Indre Salten), og /eller Stor Salten (12 kommuner). Saltdal kommune har forpliktet seg til å gi svar om å være med i et intensjonsgrunnlag innen 24. desember 2015, og Bodø kommune ber om vedtak om å være med i utarbeidelse av intensjonsgrunnlag innen 31. desember då.

Saltdal kommune har vært i «nabosamtale» med Bodø kommune som ble gjennomført totalt med 12 kommuner. Videre er det utarbeidet flere rapporter, blant annet BDO sin hovedrapport for regionrådet. Det er utarbeidet 4 delrapporter fra BDO og en sluttrapport. Denne saken diskuterer ulike alternativer for fremtidig kommunestruktur og sluttrapporten er presentert av rådmannen i formannskapet.

I fellesmøte 4. juni 2015 i Saltstraumen mellom Bodø kommune og de 12 nabokommunene ble det uttrykt et ønske fra nabokommunene om at Bodø skal inneha en offensiv holdning i kommunereformarbeidet. Rådmannen oppfatter holdningen som ble uttrykt i møtet mellom kommunene at de frivillige initiativ fra nabokommunene er gjeldende og at prosessen med å lage en ny kommune i Salten derfor må fortsette. Videre har Fylkesmannen i Nordland presisert at kommunereformarbeidet i Salten må gå fremover for å rekke de tidsfrister som Stortinget har vedtatt.

Saltdal kommune har gjennomført et folkemøte den 17. juni d.å. Til saken ligger det vedlagt en oppsummering av det som kom frem i folkemøtet.

Mandag 7. desember ble det gjennomført nabosamtale med Fauske, Sørfold, Beiarn, Hamarøy og Saltdal kommune. Deltakere på dette møtet var ordførere, rådmenn, opposisjonsledere, varaordførere. I møtet ble diskutert ulike forhold som er viktig i det videre arbeidet med kommunereformen.

- Befolkningsgrunnlag
- Avstander
- Samferdsel utvikling
- Kraft
- Næring

Alle kommunene orienterte om hvor langt de var kommet i sitt arbeid med kommunereformen. Det ble henvist til delutredningene og sluttrapporten fra BDO, møter i regionrådet og dialogmøter man har hatt med aktuelle kommuner, f.eks. Bodø. Hamarøy har hatt møter med Steigen og Tysfjord.

Alle kommunene ønsket egen utredning på det såkalte 0-alternativet (bestå som egen kommune). Kommunene har forskjellige strategier i forhold til andre modeller (f.eks. Stor-Salten/9 kommuner som utgjør SR, Nord-Salten, Indre – Salten og Bodø).

Kommunene uttrykker stor usikkerhet knyttet til endringer i inntakssystemet og nye oppgaver, og hva dette konkret ville bety for kommunene. Regjeringens prosess var ikke optimal. Hvordan det fremtidige interkommunale samarbeidet ville bli, jf. IKS mv. ble også belyst.

Det må jobbes fram et intensjonsgrunnlag/avtale. Det vil bli innkalt til nytt møte i løpet av januar 2016. Tema i dette møte vil være å utarbeide en fremdriftsplan og avklare aktuelle tema/områder som skal utredes nærmere.

Fylkesmannens foreløpige oppsummering

Fylkesmannen i Nordland har oppsummert status i kommunereformarbeidet i alle 44 Nordlandskommune.

Fylkesmannen skriver: « at for å sikre at kommunene har tilstrekkelig framdrift i arbeidet ønsker fylkesmannen å tydeliggjøre forventningene til den videre prosessen for kommunene. Arbeidet med kommunereformen er omfattende og krever at det settes av egen ressurs til utredningsarbeidet både administrativt og politisk. Mest av alt krever denne prosessen godt lederskap, at kommunepolitikere tar ansvar og at innbyggere og ansatte involveres. På denne måten vil arbeidet forankres og skape trygghet for at endelig vedtak fattes på så godt grunnlag som mulig.»

Fylkesmannen har bedt Bodø kommune om å være i førersetet for å få laget intensjonsgrunnlag med de nabokommunene som vil være med å utrede en Stor Salten kommune. Fylkesmannen sier at det er viktig med tidlig avklaring av retningsvalg etter valget og at arbeidet med intensjonsgrunnlag bør starte umiddelbart.

Oppsummering av BDO sine utredning

BDO har i sin sluttrapport til Salten regionråd gjennomført beskrivelser over ulike modeller for fremtidig kommunestruktur. Modellene er:

1. Null-alternativet der dagens kommunestruktur videreføres
2. 3 kommuner (Nordre, Indre og Ytre Salten). Her er Bodø kommune en del av Ytre Salten sammen med kommunene Gildeskål, Beiarn og Meløy.
3. 3 kommuner (Nordre Salten, Saltenfjord og Meløy). Her er Bodø kommune en del av Saltenfjordkommunen sammen med Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Fauske og Sørfold.
4. Stor-Salten, Her er alle kommunene i Salten slått sammen til en kommune.

BDO har fått sitt mandat fra Salten regionråd og har bare sett på alternativene for de 9 Saltenkommunene. Bodø kommune har også ført samtaler med Tysfjord, Rødøy, Værøy og Røst. I en fremtidig kommunestruktur vil kun Stor-Saltenalternativet være reelt hvis Tysfjord og Bodø skulle være i samme kommune. For Rødøy er både Stor-Salten og Ytre-Salten mulige alternativer. Værøy og Røst kan i prinsippet være en del av alle alternativene som Bodø er en del av.

I det følgende vil rådmannen redegjøre kort for de ulike alternativene og konsekvenser for Saltdal kommune.

Null-alternativet: Saltdal består som egen kommune

BDO oppsummerer i sin sluttrapport følgende om null-alternativet: «Null-alternativet vurderer vi dit at det er kun Bodø kommune som vil være store nok til å håndtere fremtidens utfordringer. Flertallet av de resterende kommunene har lav evne til å finansiere fremtidige investeringsbehov; har sårbar næringsstruktur; har liten kapasitet til å ivareta tjenestebehovet innenfor kapitalintensive tjenester og er lite egnet til å sikre nødvendig tiltak for å skape funksjonelle helhetlige planprosesser for å videreutvikle regionen.»

Bodø kommune er med sine over 50 000 innbyggere den 15. største kommunen i Norge. Bodø oppfyller per i dag alle kriterier som er regjeringens ekspertutvalg (Vabø-utvalget) har lagt til grunn.

Gjennom de samtaler og forhandlinger om kommunesammenslåinger som pågår i resten av landet vil det dannes nye kommuner som er større enn Bodø. Eksempelvis har Sandefjord, Andebu og Stokke vedtatt sammenslåing og danner en ny kommune som får ca. 62500 innbyggere. På Østlandet ligger det an til mange sammenslåinger av denne typen der byer med 30 000 til 40 000 innbyggere slår seg sammen med sine naboer og blir større enn Bodø.

Hvis Bodø kommune skulle rykke nedover på innbyggerlista til en plass mellom 30 og 40 vil det bli vanskeligere å få gjennomslag for våre saker på nasjonalt nivå. Dette vil antagelig både Bodø kommune og Saltenregionen tape på i lengden.

BDO sin sluttrapport peker på at flertallet av de andre Saltenkommunene har lav evne til å finansiere fremtidige investeringsbehov; har sårbar næringsstruktur; har liten kapasitet til å ivareta tjenestebehovet innenfor kapitalintensive tjenester og er lite egnet til å sikre nødvendige tiltak for å skape funksjonelle helhetlige planprosesser for å videreutvikle regionen.

Det er varslet en omlegging av inntektssystemet for kommunene slik at det antas at mindre kommuner vil få mindre overføringer i fremtiden noe som vil forverre evnen til å ivareta de kommunale oppgavene. Det må derfor antas at kommunene rundt Bodø ønsker interkommunalt samarbeid på stadig flere områder. Dette vil på sikt kunne svekke lokaldemokratiet i Saltdal hvis stadig nye oppgaver skal løftes ut i IKS'er. Det er også signalisert fra de to største kommunene som har høyeste kostnader i dag til IKS'er at de kommunene som velger å stå alene vil få økt kostnader ved å være en del av IKS'ene.

Nordre, Indre og Ytre Salten

I dette alternativet er Salten delt i 3 kommuner. Nordre Salten som består av Steigen, Hamarøy og muligens hele eller deler av Tysfjord. Indre Salten som består av Sørfold, Fauske og Saltdal, og Ytre Salten som består av Meløy, Gildeskål, Beiarn og Bodø. I Ytre Salten vil også Rødøy, Værøy og Røst kunne inngå.

Disse alternativene vil gi en innbyggerfordeling på 16 000 innbyggere i Indre Salten, ca. 60 000 innbyggere i Ytre Salten og mellom 4 300 og 6 400 innbyggere i Nordre Salten avhengig av om Tysfjord er med eller ikke i dette alternativet.

BDO peker på i sin sluttrapport at alternativet Ytre Salten vil få muligheten til å styrke fagmiljøene innen barnehage, grunnskole, pleie og omsorg og barnevern. Det antas at det er gode muligheter for realisering av stordriftsfordeler innen administrasjon.

For Ytre Salten vil Bodø sine ressurser innen utviklingsarbeid passe godt sammen med kompetansen som nabokommunene har innenfor havbruk, fiskeri, kraft og industri. En Ytre Salten kommune gir muligheten til å dedikere fagpersoner til enkeltområder innen næringsutvikling i langt større grad enn i dag.

Ytre Salten vil ha avstandsulemper. BDO anbefaler derfor at det innføres en lokalutvalgmodell med avgjørelsesmyndighet innenfor enkelte områder.

Etablering av en Ytre Salten kommune vil utløse en reformstøtte på totalt 80 millioner. Videre vil det medføre en økning på 6,333 millioner i merinntekter fra konsesjonskraft ved en pris på 20 øre per KWh. Her er ikke Rødøy regnet med.

Ytre Salten-alternativet vil med sine ca. 60 000 innbyggere antagelig falle noe på nasjonal plassering av kommuner etter innbyggertall. Dette vil i noe grad kunne påvirke kommunens gjennomslagskraft på nasjonalt nivå.

Dagens interkommunale samarbeid der Bodø er med vil måtte bestå med en tre kommuners struktur. Det vil også antagelig etterspørres behov for samarbeid på flere områder spesielt fra Nord-Salten som blir en liten kommune i forhold til Indre og Ytre Salten.

Saltenfjordalternativet

Dette alternativet består av 3 kommuner. Nordre Salten med Steigen, Hamarøy og eventuelt Tysfjord. Saltenfjord med Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Fauske, Sørfold og Bodø og Meløy som egen kommune eventuelt sammen med Rødøy. Saltenfjord vil få ca. 70 000 innbyggere og er den modellen som best samsvarer med dagens Bo-, arbeids-, og serviceregion med unntak av Beiarn som per i dag ikke naturlig inngår i felles BAS-region.

Som for Ytre Salten så vil Saltenfjordalternativet sørge for mulighet for styrkning av fagmiljøene innen barnehage, grunnskole, pleie og omsorg og barnevern. Det antas at det er gode muligheter for realisering av stordriftsfordeler innen administrasjon

Avstandsmessig er Saltenfjordalternativet et bedre alternativ med at det er kortere avstander fra Bodø til andre nåværende kommunesentre innenfor fremtidig kommunestruktur sammenlignet med Ytre Salten. Bodø og Fauske har i dag de sterkeste kommunale næringsutviklingsmiljøene i Salten. En etablering av Saltenfjordkommunen og dermed sammenslåing av disse miljøene vil kunne gi sterke synergier for fremtidig næringsutvikling.

Saltenfjordalternativet bør etter BDO sin anbefaling ha en kommunedelsutvalgsmodell med beslutningsmyndighet innenfor gitte områder.

Etablering av Saltenfjordkommunen vil gi en engangsstøtte på totalt 90 millioner. Det vil være mulig å innhente 11 millioner mer i økte inntekter fra konsesjonskraft ved en pris på 20 KWh.

Mange nåværende interkommunale samarbeider vil kunne trekkes tilbake inn i kommunal regi ved opprettelse av Saltenfjordkommunen. Allikevel må noen som omfatter hele Salten fortsatt bestå og antagelig må det opprettes nye for å ivareta Nord-Salten og Meløy kommuner som blir små kommuner sammenlignet med Saltenfjord.

Saltenfjordalternativet med ca. 70 000 innbyggere vil være stor nok til at kommunen opprettholder sin posisjon blant de 15 største kommunene i Norge og dermed vil det være lettere med nasjonal gjennomslagskraft enn de tidligere skisserte alternativ.

Stor-Salten

I dette alternativet inngår alle Saltenkommunene. I tillegg vil denne modellen åpne for sammenslåing med hele eller deler av Tysfjord og Rødøy samt sammenslåing eller annet samarbeid med Røst og Værøy. En sammenslåing av alle Saltenkommunene vil gi i overkant av 80 000 innbyggere. Ulike alternativer for de 4 randkommunene gjør at et Stor-Salten vil ha en plass mellom 80 000 og 85 000 innbyggere.

Alle fordeler som er pekt på i Saltenfjordmodellen er også gjeldende i Stor-Salten modellen. Avstandsulemper blir mer gjeldende i Stor-Salten enn i de andre alternativene. En kommunedelsutvalgsmodell der kommunedelsutvalgene har beslutningsmyndighet over enkelte områder bør derfor utvikles.

I tillegg faller behovet for nåværende og fremtidige interkommunale samarbeider bort. Eventuelle samarbeid som består vil avhenge av hvilken løsning Værøy og Røst velger i et slikt scenario. BDO skriver i sin sluttrapport følgende om bortfall av IKS'er: *«Ettersom en ny storkommune i Salten vil redusere behovet for interkommunale samarbeid, så vil man kunne redusere det demokratiske underskuddet. Særlig er det viktig innenfor tjenester som daglig berører deler av befolkningen med særskilte behov, hvor det er et administrativt og politisk viktig ansvar å følge opp.»*

Et Stor-Salten med 80 000 til 85 000 innbyggere vil uavhengig av hva som skjer ellers i landet med kommunestruktur plassere Salten som 1 av de 10 største kommunene i Norge. Dette vil gjøre at kommunen i alle sammenhenger vil synes på det nasjonale kartet. Kommunen vil få en sterk røst inn mot nasjonale beslutningstakere og vil ha muligheten til å etablere et sterkt utviklingsmiljø innenfor alle kommunale tjenestoområder til beste for regionens innbyggere og næringsliv.

Etablering av Stor-Salten vil gi en engangsstøtte på totalt 90 millioner. Det vil være mulig å innhente 22 millioner mer i økte inntekter fra konsesjonskraft ved en pris på 20 KWh.

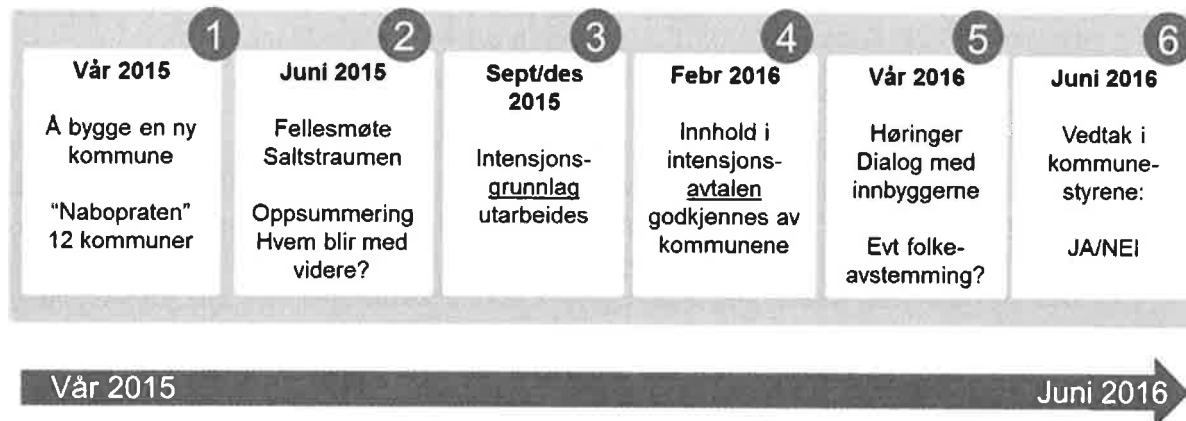
Tysfjord kommune er i dag en del av samisk forvaltningsområde. Ved etablering av en Stor-Salten kommune som inkluderer nåværende områder av Tysfjord kommune (som i dag er en del av forvaltningsområdet), vil dette kunne medføre at den nye kommunen blir en del av det samiske forvaltningsområdet. Om den nye kommunen vil bli innlemmet i forvaltningsområdet vil alle innbyggere i den nye kommunen ha rett på å bruke samisk i sin kontakt med offentlige organ. Det vil i tillegg stille krav til at den nye kommunen skal tilrettelegge for at ansatte kan ta permisjon med lønn for å skaffe seg kunnskap i samisk, for på den måten å sikre at kommunen kan yte tilstrekkelige tjenester på samisk. Den nye kommunen vil på tjenestesiden bli lovpålagt å tilby samiske barn et tilbud i barnehagene og grunnskolene et tilbud som bygger på det samiske språk og kultur. Barn har i tillegg rett på å bli betjent på samisk i barnevernsinstitusjoner. Innenfor pleie- og om-sorgstjenestene vil samiske pasienter har rett til et tilbud som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur.

Oppsummert vil inkluderingen av deler av Tysfjord ha stor innvirkning på kommunenes forpliktelser overfor den samiske befolkningen.

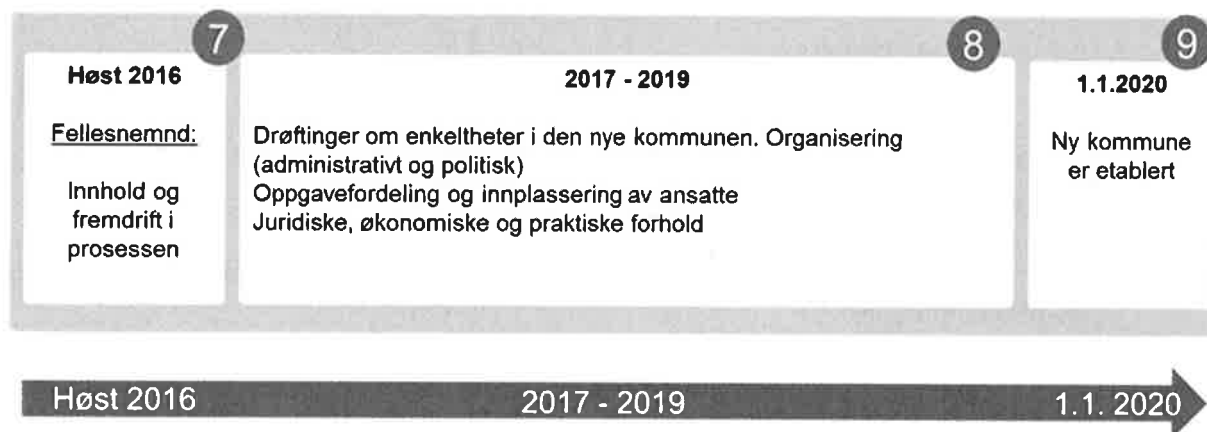
I oppsummeringen av sluttrapporten skriver BDO: *«På bakgrunn av de foregående analysene vurderer vi det dit hen at Stor-Salten kommune er det alternativet som nærmest oppfyller regjeringens mål med reformen. En storkommune i regionen vil etter vår vurdering ha bedre forutsetninger for å kunne levere god tjenester til innbyggerne i fremtiden ved blant annet å gjøre det mulig å skape større fagmiljøer samt kapasitet i egen organisasjon. En ny storkommune har også bedre forutsetninger for å satse helhetlig på samfunns- og næringsutvikling i regionen. Uavhengig av mulighetene som en slik storkommune vil kunne gi innbyggerne i regionen mener vi at denne kommunen vil ha utfordringer knyttet til store avstander mellom de ulike distriktene. En slik storkommune vil etter vår vurdering være avhengig av at man etablerer kommunedelsutvalg med beslutningsmyndighet over innbyggernære tjenester som grunnskole, barnehage og pleie- og omsorgstjenester for å minimalisere avstandsutfordringene.»*

Veien videre

Alle kommuner i Norge skal innen 1.juli 2016 fatte vedtak om fremtidig kommunestruktur. For å nå denne fristen må følgende tidsplan følges:

Etter vedtak i kommunestyrene juni 2016 vil det videre arbeid foregå etter følgende tidslinje:

Innhold intensjonsgrunnlag

Utarbeidelsen av intensjonsgrunnlaget bør starte omgående. På bakgrunn av nabosamtalene og sluttrapporten til BDO bør følgende temaer vurderes i arbeidet med intensjonsgrunnlag:

- Mål og forutsetninger for kommunealternativet
- Statusbilder for demografi, tjenester, økonomi og demokrati
- Utviklingsbilder for lokaldemokrati, samferdsel, næringsutvikling, økonomi og gode tjenester
- Bygde – og boligutvikling
- Navn, kommunevåpen og kommunesenter
- Lokalisering av administrative funksjoner
- Samisk språk og kultur
- Tjenestetilbud og kvalitetsmål innenfor alle kommunale tjenester
- Politisk organisering
- Administrativ organisering
- Vurdering av nye oppgaver
- Informasjon og kommunikasjon
- Retningslinjer for personalbehandling
- Forhold til andre private og offentlige organisasjoner

- Videre prosess

Vurdering

Indre Salten vil ha et befolkningsgrunnlag på Fauske(9 569), Saltdal (4667), Sørfold(1983), Beiarn(1058,Hamarøy(1825) til sammen blir det 19 129 innbyggere.
Stor Salten vil bli en plass mellom 80 000 og 85 000 innbyggere.

Rådmannen mener at regionen vil stå mye sterkere i den nasjonale og internasjonale konkurransen som en helhetlig kommune enn med dagen struktur. Blant annet vil vi stå sterke ved etablering av ny næringsvirksomhet, arbeidsplasser og kompetanse. En større kommune vil gjøre oss i stand til å møte de demografiske utfordringene knyttet til helse og omsorgstjenester. Det vil være mest sannsynlig at den geografiske utfordringen vil være størst i etableringen av en stor kommune i Salten.

På bakgrunn av de signaler kommunene har gitt i fellesmøte i Saltstraumen 4.juni 2015, og møtet som var i Sørfold 7.desember samt sluttrapporten fra BDO, mener rådmannen at arbeidet med å utarbeide et omforent intensjonsgrunnlag må intensiveres.

Det var politisk enighet om en forpliktelseserklæring i møtet den 7. desember:

« Forpliktelseserklæring:

.....kommune er enige om å inngå i et samarbeide med kommunene.....for å utarbeide en plan for en fremtidig felles kommunestruktur i Indre Salten.

Dette dokumentet betegnes intensjonsplan som skal politisk behandles før sommeren 2016 i de enkelte kommuner.

Intensjonsplanen skal inneholde en nærmere beskrivelse av grunnlaget for å ta stilling til en ny kommunestruktur i Indre Salten».

Rådmannens innstilling:

- Det oppnevnes en arbeidsgruppe som består av ordfører, varaordfører, opposisjonsleder, rådmann og kommunalleder til å intensivere det videre arbeidet med kommunestruktur.
- Saltdal kommune inngår i forpliktelses erklæring med å utarbeide et intensjonsgrunnlag med Fauske, Sørfold, Beiarn og Hamarøy.
- Saltdal kommune inngår avtale med Bodø kommune for å utarbeide et intensjonsgrunnlag for å være med i utredning av Stor Salten kommunestruktur.

Saksprotokoll i Formannskap - 22.12.2015

Behandling:

Endrings og tilleggsforslag fra Sverre Breivik:

Pkt 2. endres til; Saltdal kommune inngår avtale med å utarbeider et intensjonsgrunnlag med Fauske, Sørfold, Beiarn og Hamarøy

Nytt pkt. 4; Saltdal kommune utreder nullalternativet – Saltdal som egen kommune.

Endrings og tilleggsforslaget fra Sverre Breivik ble enstemmig vedtatt.

Enstemmig vedtak:

- Det oppnevnes en arbeidsgruppe som består av ordfører, varaordfører, opposisjonsleder, rådmann og kommunalleder til å intensivere det videre arbeidet med kommunestruktur.

- Saltdal kommune inngår i avtale med å utarbeide et intensjonsgrunnlag med Fauske, Sørfold, Beiarn og Hamarøy.

- Saltdal kommune inngår avtale med Bodø kommune for å utarbeide et intensjonsgrunnlag for å være med i utredning av Stor Salten kommunestruktur.

- Saltdal kommune utreder nullalternativet – Saltdal som egen kommune

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	153/14	16.12.2014

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Kommunereformen - tidslinje - jobbing videre

Foreliggende dokumenter:

- Salten regionråd – Presentasjon prosjekt «Mulighets studiet»
- Veileder for utredning og prosess – veien mot en ny kommune.

Sakens bakgrunn

Tidslinje og arbeidsform angående kommunesammenslåing

Regjeringen la 14. mai 2014 fram kommuneproposisjonen 2015, som inneholdt en meldingsdel om kommunereformen. Saken ble behandlet i Stortinget 18. juni, der det ble gitt bred politisk tilslutning til at det er behov for endringer i kommunestrukturen, målene for en reform og økonomiske virkemidler. Prosessene skal startes opp høsten 2014.

Stortinget sluttet seg til at Fylkesmannen skal ha en sentral rolle i gjennomføringen av reformen.

Regjeringens mål for en ny kommunereform:

1) Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.

2) Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3) Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og

utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.

4) Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver.

Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

Vurdering

Kunnskapsgrunnlag og vurderingskriterier

Det er ikke mulig å utrede seg fram til et «rett» svar på kommunereformen. Det er imidlertid nødvendig å ha et kunnskapsgrunnlag både for å se utfordringsbildet/behovet for reform, kunne vurdere ulike alternativer for sammenslåing og se konsekvenser/muligheter av dette. Departements/fylkesnivået vil bistå kommunene med verktøy til dette, veiledere til prosessgjennomføring og verktøy til bruk i innbyggerdialog.

Et sentralt utgangspunkt for hva man trenger kunnskaper om og hvordan situasjonen er i dag og framover konkret skal vurderes i ulike kommuner.

Ekspertutvalget for kommunereformen har satt opp ti kriterier for kommunene – som alle kommuner må vurdere:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Kommunestyret vil måtte forholde seg til følgende overordnede prosesser:

- Oppstartfasen – Fylkesmannen får den overordnede bestillingen.
- Geografisk orientering – avgrense de aktuelle alternativer
- Konsekvensutredning og utviklingsfasen - kommunene gjennomgår politisk dialog for å avdekke et felles grunnlag for sammenslåing.
- Innbyggerne sin stemme – dialog.
- Kommunestyrevedtak basert på konsekvensvurdering og innbyggerne sin mening
- Implementering – gjennomføringsfase

Forslag til det videre arbeid for Saltdal kommune:

Felle formannskapsmøte i Steigen	8. Januar	Politikere og administrasjonen
Formannskap 27. 01.2015	Jobbe med de første 5 kriterier. Hva er bra? Hva er mindre bra? Utfordringer	Formannskapet, kommunalledere og rådmann
???		
Kommunestyre 18. 02.2015	Fylkesmannen informerer – mulig besøk av prosjektleder «Mulighetsstudiet»	
Formannskap 03.03.2015	Jobbe med de siste 5 kriterier Hva er bra? Hva er mindre bra? Utfordringer Geografisk – hvor ser vi for oss Saltdal kommune i en stor kommune?	Formannskapet, kommunalledere og rådmann Utarbeide forslag til eventuell kommunesammenslåing med X kommune
Folkemøte????	Informasjon – Presentasjon av kartleggingen gjort av formannskapet-administrasjonen	

Rådmannens innstilling

Formannskapet godkjenner overnevnte fremdriftsplan.

Saksprotokoll i Formannskap - 16.12.2014

Behandling:

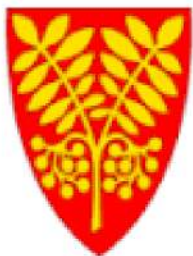
Ordføreren foreslo følgende:

Formannskapet tar utgangspunkt i rådmannens forslag til fremdriftsplan, og starter prosessen gjennom administrativ/politisk drøfting 27.01.15. Rådmannen legger da videre frem en konkret prosessplan (inkl. tidsplan) til formannskapsmøtet 3. mars, med utgangspunkt i kommunestyrevedtaket om reformen og temamøtet i kommunestyret 18.02.15.

Ordførerens forslag ble enstemmig vedtatt.

Enstemmig vedtak:

Formannskapet tar utgangspunkt i rådmannens forslag til fremdriftsplan, og starter prosessen gjennom administrativ/politisk drøfting 27.01.15. Rådmannen legger da videre frem en konkret prosessplan (inkl. tidsplan) til formannskapsmøtet 3. mars, med utgangspunkt i kommunestyrevedtaket om reformen og temamøtet i kommunestyret 18.02.15.

2016

Rådmannens vurdering av 0 -alternativet

Saltdal består som egen kommune

ANSVARLIG

IMØTEKOMMENDE

LØSNINGSFOKUSERT

Innhold

Forord.....	2
Innledning:	3
Samhandlingsområdet Tekniske tjenester:	6
Bygg forvaltning.....	6
Teknisk drift	6
Plan og Utvikling.....	6
Servicetorg	7
Samhandlingsområdet oppvekst og kultur:	7
Barnehagene	7
Grunnskole	8
Kultur	9
Samhandlingsområdet Helse og Omsorg:	10
Barnevern	10
NAV	10
Helsestasjon/ jordmor.....	10
Fysio	11
Lege.....	11
Knaggen	11
Omsorg.....	12
Miljøtjenesten.....	12
Folkehelse.....	13
Sentrale vurderinger og delkonklusjon.....	13
Tilstrekkelig kapasitet	13
Relevant kompetanse.....	14
Størrelse og distanse.....	15
Effektiv tjenesteproduksjon.....	16
Økonomisk soliditet	17
Valgfrihet	21
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder.....	22
Høy politisk deltakelse	24
Lokal politisk styring.....	25
Lokal identitet.....	26
Nye oppgaver	27
Konklusjon	29

Forord

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Rådmannen er gjennom kommunelovens § 23 nr. 2 pålagt å utrede sak om kommunereform i Saltdal og legge denne frem til politisk behandling.

Dette er rådmannens utredning av 0-alternativet, altså om Saltdal kommune kan stå alene i fremtiden eller bør slå seg sammen med andre kommuner. Skal Saltdal kommune slå seg sammen med andre kommuner, så har formannskapet/kommunestyret bedt rådmannen om å utrede alternativene: Indre Salten og Ytre Salten (Stor kommune).

Denne utredningen er bygget opp slik at hvert av de 10 kriteriene regjeringens ekspertutvalg har utarbeidet som kjennetegn på en robust kommune blir vurdert. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse.

Rollene er:

- Gode og likeverdig tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Hvert kriterium behandles for seg og behandlingen er bygget opp slik:

- Ekspertutvalgets navn på kriteriet er overskrift
- Ekspertutvalgets beskrivelse av kriteriet er innledning
- Rådmannens vurdering av Saltdal i forhold til kriteriet basert på SWOT – analyse utført av virksomhetene som har en tjenesteleveranse til innbyggerne i Saltdal kommune.
- BDOs drøfting og vurdering av kriteriet
- Rådmannens delkonklusjon om Saltdal kommune er robust i forhold til kriteriet

Summen av rådmannens delkonklusjoner for hvert kriterium leder frem til hovedkonklusjonen om Saltdal kommune er robust nok til å stå som egen kommune i fremtiden.

BDO har gjennomført en grundig utredning for alle Salten kommunene samlet. BDOs konklusjon er at alle Salten kommunene bør slå seg sammen til en kommune. Ingen av kommunene, unntatt Bodø, vil være robuste nok alene til å møte fremtiden. BDOs løsninger på de utfordringene de avdekker i delutredningene A-D er som regel at en større kommune ikke vil ha problemet eller problemet blir mindre. I rådmannens utredning har vi også sett på de områdene der BDO påpeker at Saltdal kommune skiller seg ut, eller er mer eller mindre enn de andre berørt av en utfordring. I rådmannens utredning av 0-alternativet er det helt nødvendig å vise til Saltdal kommunes egenart på godt og vondt, for å få frem et reelt politisk beslutningsgrunnlag.

Rognan, 01.03.16

Elisabeth Larsen

Rådmann

Innledning:

Stortinget har sluttet seg til følgende overordnede mål for reformen som vil være førende for kommunens arbeid:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Kommunereformen er en velferdsreform. Det handler om bedre velferdstjenester der folk bor, nå og i fremtiden: gode skoler, pleie og omsorg når vi blir eldre, trygge barnehager for barna våre. Det handler også om hva som skal til for å ta vare på de innbyggerne som trenger tjenestene våre aller mest: Barn som trenger barnevernet, rusavhengige, mennesker med psykiske helseutfordringer og de som faller utenfor.

Kommunereformen handler også om en bedre organisering i områder der både innbyggere og næringsliv daglig krysser flere kommunegrenser, og der større kommuner vil kunne gi en mer helhetlig og god planlegging til det beste for innbyggerne.

Ekspertutvalget for kommunereform har satt opp ti kriterier for kommunene – som alle kommuner må vurdere.

Utvalget anbefaler ti kriterier som er rettet mot kommunene, og to kriterier som er rettet mot staten. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og anbefales som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

Kriterier rettet mot kommunene:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Kriterier rettet mot staten:

1. Bred oppgaveportefølje
2. Statlig rammestyring

Nærmere om kriteriene:

1. Tilstrekkelig kapasitet

Kommunene må ha en tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å kunne løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å få én stilling med god fagkompetanse vil ikke gi grunnlaget for et godt fagmiljø. Til det trenger man også kapasitet til å behandle en viss mengde saker, ha god kontroll og oversikt, og til å utvikle fagområdene.

2. Relevant kompetanse

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Manglende kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetsutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet. Av hensyn til lokal-demokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre.

3. Tilstrekkelig distanse

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Dette for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utidig press.

4. Effektiv tjenesteproduksjon

Større kommuner vil legge bedre til rett for økt rammestyring fra statens side og dermed økt mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan gi bedre utnyttelse av potensielle stordriftsfordeler. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene kan gjøre det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på alle tjenester i kommunen. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen i sektoren.

5. Økonomisk soliditet

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsette hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsette hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbare enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdisponere innenfor.

6. Valgfrihet

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner.

7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Kommunene må ha en inndeling som er mest mulig funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng for å sikre helhetlige løsninger, særlig på areal- og transportområdet. De siste tiårene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tettstedsutvikling, slik at kommunene i stadig mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Særlig i byområder gjør behovet for mer funksjonelle samfunnsutviklingsområder at kommunene bør vurdere sammenslåing. Erfaring tilsier at kommunene hver for seg har sterke insentiver for å ivareta egne behov og at de felles løsningene ikke blir optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen av

planene. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes.

8. Høy politisk deltakelse

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad til rette for deltakelse mellom valgene, og de har oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorene har resultatet mer å gjøre med kjennetegnet ved innbyggerne enn at kommunen er liten.

9. Lokal politisk styring

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.

10. Lokal identitet

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og utfordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati. Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

11. Bred oppgaveportefølje

Utvalget mener at det er sentralt at kommunene fortsatt har ansvar for en bred oppgaveportefølje. Utvalget tar til følge signalene fra regjeringen om at nye robuste kommuner skal tilføres flere oppgaver, og mener i utgangspunktet at flere oppgaver under lokalpolitisk kontroll vil kunne styrke lokaldemokratiet. Etter utvalgets oppfatning er imidlertid det sentrale for kommunens ivaretagelse av sin rolle som demokratisk arena at kommunene allerede i dag ivaretar betydningsfulle oppgaver.

12. Statlig rammestyring

Etter utvalgets vurdering er det viktig at den statlige styringen blir avpasset slik at det lokale demokratiske handlingsrommet tillater at lokale preferanser i størst mulig grad blir bestemmende for hvordan tildelte oppgaver ivaretas, og for fordelingen av ressurser mellom ulike oppgaver. En kommunestruktur med større og mer robuste kommuner vil etter utvalgets vurdering redusere dagens behov for detaljert statlig styring.

I utredningen om 0- alternativet har rådmannen valgt å ta med tilbakemeldinger fra virksomhetene som har en tjenesteleveranse til kommunens innbyggere. Analysen fra virksomhetene er basert på SWOT – analyse hvor man har sett på: **Styrker – svakheter – muligheter og trusler** i tjenesteleveransen til innbyggerne ved å stå som egen kommune i fremtiden.

Samhandlingsområdet Tekniske tjenester:

Bygg forvaltning

Som egen kommune fremhever virksomheten lokalkunnskapen, fleksibiliteten og fagkunnskapen som en styrke. Like viktig er det at man har høy grad av internt samarbeid både i virksomheten men også tverrfaglig i organisasjonen. Stor kreativitet blant de ansatte er et av kriteriene for at virksomheten har god budsjettdisiplin.

Man ser innenfor virksomheten at budsjettene er trange, noe som fører til dårlig materiell som utstyr og bilpark. Det er heller ikke rom for økt bemanning sett i forhold til vedlikeholds krav. Det er en avstand fra eier til drift og man har slitt/sliter med liten forståelse for bygningsmassen og utstyr. Innkjøpsordningen fremmes også som en svakhet, noe som virksomheten mener fører til dyrere innkjøp en det man i mange tilfeller ser at man kan oppnå utenfor innkjøpsordningen.

Mulighetsrommet i en storkommune vil være flere ressurser noe som anses som nødvendig for å møte fremtidens utfordringer. Større og mer robuste fagmiljø er et annet moment som nevnes i mulighetsrommet. Men frykten er at tap av råderett og avstanden til politikere/eiere av bygningsmassen blir for stor. Dårligere tjenester til sluttbruker av tjenesten og et mer krevende dokumentasjonsgrunnlag, er også noe virksomheten trekker frem som trussel i forhold til en storkommune.

Teknisk drift

Virksomhetsområdet fremmer lokalkunnskap, stabil arbeidskraft og yrkesstolthet som styrker for en god tjenesteleveranse til innbyggerne. Lokal tilhørighet til andre i organisasjonen og nærhet til tjenestene som leveres er også viktig. Virksomheten har over tid skaffet seg godt og riktig utstyr for å kunne levere en god og forutsigbar tjeneste. Ser man på den organiseringen kommunen har i dag, er det kort vei til administrativ og politisk ledelse.

Lave driftsbudsjett og kommunens økonomiske situasjon er en svakhet for innbyggerne. Man sliter med store etterslep på vedlikehold både på veier, bygg, vann og avløp. Virksomheten er lavt bemannet og svært sårbar når det kommer til sykefravær og annet fravær. Det er også en svakhet at lønnsnivået i kommunal sektor er lavere en i privat næringsliv. Dette medfører at det i fremtiden kan være vanskelig og rekruttere riktig fagpersonell.

I mulighetsområdet er det vanskelig å si om man får en sterkere økonomi dersom man blir en større kommune. Man kan potensielt få utført større prosjekter og tilgang på spisskompetanse. Større fagmiljø øker muligheten for å lykkes bedre med rekruttering i fremtiden. I en storkommune kan det være en fare for oppdeling og privatisering, og mulig lavere bemanning. Det kan hende at det også blir et dårligere tjenestetilbud med økt responstid en det innbyggerne er vant til i dag. Det er en viss frykt for at lokalkunnskapen svekkes og at man kan få en mindre stabil arbeidskraft.

Plan og Utvikling

Plan og Utvikling mener at tjenesteleveransen til kommunens befolkning også i fremtiden vil være god. Lokalkunnskapen og nærheten til arbeidsoppgavene er en styrke i dag og for fremtiden. I dag er det stor fleksibilitet mellom faggruppene som fører til god samhandling. Kompetanse synes å være rett og mange av de ansatte er generalister og kan dekke et bredt fagfelt. Oversikten i virksomheten er god

og saksbehandlingen anses som en styrke med kort saksbehandlingstid. I fremtiden vil man kunne si at man er sårbar i forhold til rekruttering da virksomhetene har små fagmiljøer innenfor enkeltområder. Fremtidig rekruttering kan bli vanskelig i konkurransen med andre kommuner og bedrifter. Mulighetsområdet for fremtiden ligger i forenklet planverk, bedre kvalitet på digitale systemer noe som vil effektiviserer saksbehandlingen.

Man ser også nødvendigheten for mer interkommunalt samarbeid innenfor mange fagområder for å øke kunnskap og kompetanse. Med en styrking av infrastruktur (spesielt jernbane) vil man kunne oppnå en økt pendling både inn og ut av kommunen.

Økonomien til kommunen i fremtiden er usikker sett i forhold til å kunne opprettholde de gode tjenestene vi har i dag. Man ser også en trussel på økt byråkratisering og statlige krav til kommunene. Kommunesammenslåing mellom kommuner i regionen ses på som en trussel i forhold til tjenesteleveransen til innbyggerne i kommunen.

Servicetorg

Lokalkunnskap og nærhet til publikum er noen styrker som servicetorget fremmer. De har god kunnskap om organisasjonen og de har god faglig kompetanse. Servicen eksternt og internt er noe man har fokus på hele tiden. Man har god oversikt over hva som til en hver tid skjer i kommunen og servicetorget er god på kommunikasjon og informere daglig på kommunens hjemmeside og face book side.

Fokuset er og tilegnet seg bedre kompetanse i servicetorget samt at man har en kompetansflyt mellom de som er ansatt på servicetorget. Slik blir man mere generalister i arbeidet en spesialist. Etterspørselen for tjenestene som leveres fra servicetorget er ofte større en man makter å levere.

I mulighetsrommet er det et stort behov for oppdatering av arbeidsverktøy, for eksempel kommunens saksbehandlingsverktøy ephorte, som for lengst burde vært oppgradert. Man har fokus på hospiteringer hos andre kommuner og Arkiv i Nordland for å tilegne seg kunnskaper.

Utfordringer for fremtiden er kommunens økonomi som begrenser mulighetene for utvikling og nye systemer. Dette gjør oss sårbar og i mange tilfelle vil det føre til mere kostnader når man ikke evner å henge med utviklingen.

Samhandlingsområdet oppvekst og kultur:

Barnehagene

Virksomheten har god kompetanse og har godt skolerte ansatte i alle barnehagene. Plassering av barnehagene i kommunen er veldig bra i flotte og naturskjønne omgivelser Dette gir mulighet til et mangfoldig tilbud til barna og naturen blir tatt aktivt i bruk i hverdagen. Det er veletablert samarbeid mellom barnehagene og man har god kunnskap om hverandre noe som er en klar styrke i drift og tilbudet til brukere av tjenesten. Virksomheten har barnefaglig administrasjon og egen virksomhetsleder. Samarbeidet med skolene fremmes som solid samt samarbeidet med de private barnehagene hvor det er etablert et styrernetttverk. Utfordringsbildet er prognosene som viser en nedgang i barnetallet som kan skape konkurranse mellom barnehagene. Økonomien i kommunen er også en svakhet da man er usikre på tilskuddsordningen etter kommunereformen. Man stiller seg også spørsmål om interkommunalt samarbeid, hvordan vil det bli i fremtiden.

I mulighetsområdet storkommune ser man fordelene av et større fagmiljø, og lettere tilgang på kvalifiserte barnehagelærere. Samtidig ser man at distansen til ledelse og beslutning kan bli stor. Eksempler på utfordringer i dette er barnehageopptak, lokalt eller sentrale opptak. Man stiller seg også spørsmål om bemanningsnormen vil endres, eller bli slik som i dag.

Grunnskole

Skolene i kommunene består av relativt få elever og lærere som kjenner hverandre, noe som skaper trygghet i miljøet. Nærheten til administrasjonen er også en fordel både internt i skolene men også mot kommunalleder og andre tjenester på rådhuset. Nærhet slik skolen ser det, forenkler mange oppgaver som skal utføres. Det gir god oversikt over skolens og kommunens ulike tilbud, lett å komme i kontakt med andre virksomhetsområder i kommunen. Det fremmes også at det er gode resultater på nasjonale prøver, man har et godt læringsmiljø og lite mobbing i skolene. De fleste elevene har kort vei til skolen, får mer fritid og fysisk fostring når man går eller sykler til skolen. Skolebygget og områdene rundt brukes i fritiden til elevene i forhold til mange ulike aktiviteter. Røkland skole er et ressurscenter og samlingsplass for de som bor i Øverbygd. Det er viktig for bosetting i nærmiljøet at det finnes en skole i nærheten. Man roser skole/hjem samarbeidet noe som er viktig for trivsel og mestring. En annen styrke som fremheves, er den gode muligheten som ligger i å følge opp enkeltelever gjennom hele grunnskoleløpet og at helsesøster er mye til stede og kjenner godt til miljøene ved den enkelte skole.

Det er derimot stor variasjon i klassestørrelsene. Vestvågøymodellen setter begrensninger og fører til rammer som ikke alltid passer inn sett i forhold til klassevariasjon og støtte i klassen. Det er en utfordring til fagsamarbeid parallelt på trinn med bare en gruppe per årskull. Det er ikke alltid faglærer i alle fag noe som anser som en svakhet. Skolene har ikke slik de ser det en stordriftsfordel, som fører til mindre rasjonell drift. I små skoler er det mindre grad av anonymitet og distanse sees på som en svakhet. Det er utfordrende å danne homogene grupper innenfor voksenopplæringen på Røkland skole. Elever med forskjellig bakgrunn og forutsetninger, må gå i samme klasse, noe som ikke er helt optimalt. Utfordringsbildet går på samarbeid med hjelpeapparat som PPT, videregående skole og andre skoler i kommunen. Det skolefaglige er for dårlig representert i kommuneadministrasjonen, det burde vært flere enn bare kommunalleder med skolefaglig bakgrunn.

Det er lite Vi – tekning i skolesektoren mellom skolene, og det er utfordrende å skaffe riktig kompetanse, ofte må man ansette ufaglærte.

Kommuneøkonomien er utfordrende og man er usikker på hvordan endringene i tilskuddsordningen slår ut for skolene og spesielt i forhold til å være egen kommune kontra en storkommune.

I mulighetsområdet ser man sterke og sosiale elever på grunn av tett og god oppfølging. Miljøene er ganske gjennomsiktede noe som gjør at man lettere fanger opp avvik og uønsket adferd. Det er mulighet for bedre og kvalitetsrettet samarbeid mellom skolene å se på skolene som et ressurscenter i nærmiljøet. Områder som må ha et samarbeidsfokus er: barnevern, PPT, RKK, politi og BUP. Lokal påvirkning i forhold til skolens retning i pedagogisk utviklingsarbeid og satse på økt samarbeid og sammensveiset kollegium.

I trusselbildet kommer det frem at kommunen har dårlig økonomi og utfordringer i forhold til dette gjør oss mer sårbar, uforutsigbarheten i forhold til tilskudd, relevantall og mulig trusler om nedleggelse av skole. Man frykter for lengere skolevei og mulig med skoleskyss for noen, samt at nærmiljøet blir svekket med mindre aktivitet knyttet til en skole som ikke lenger er der. Dette kan igjen føre til fraflytting og ikke tilflytting. Det er også en frykt i forhold til å rekruttere riktig kompetanse i

forhold til at man er et mindre fagmiljø i en liten kommune. Konkurransen om gode kvalifiserte lærerkrefter spisser seg til.

Kultur

Nærheten og kjennskapen til brukere av tjenesten er svært viktig samt at man har tett og nær dialog med ulike samarbeidspartnere. Tjenesten har også en styrke i god fleksibilitet og man fremhever også et godt og nyttig interkommunalt samarbeid. Tjenesten har høy faglighet og god kompetanse på mange områder noe som brukerne av tjenesten har stor nytte av. De ansatte har høy yrkesstolthet og en svært god arbeidsmoral. Man ser derimot at man i fremtiden kan få marginale ressurser og dårligere fasiliteter med tanke på bygg og utstyr grunnet en anstrengt kommuneøkonomi. Man frykter for at det i stor grad vil være de lovpålagte oppgavene som blir prioritert som kulturvern m.m. Man ser samtidig at det vil være en liten sammenheng mellom politiske forventinger og leveranse.

I mulighetsrommet vil det være muligheter for et robust fagmiljø og man vil sannsynligvis få økt muligheter for prosjekteringskompetanse.

Trusselbildet med å være en del av en storkommune er blant annet distanse til ledelse og beslutning, at det vil bli en del økonomiske utfordringer og den lokale tilpasningen blir svekket. Man er ikke sikker på at fleksibiliteten blir like god som i dag og at den interne stoltheten og identitet blir mindre, noe som også kan svekke lojaliteten.

Flyktningetjenesten

Tjenesten fremmer nærhet og kjennskap til brukere som en styrke samt at nettverket internt og eksternt med næringslivet og andre kommuner er god. Det er et tett og ukomplisert samarbeid med skole, helse, barnehager NAV med flere. Tjenesten har et lite fagmiljø og er sårbar ved langtidsfravær, avvikling av ferier.

Utfordringene er sårbarheten av lite fagmiljø, tilgang på tilpassede boliger og at det er lite rom for individuelle tilpasninger i introduksjonsprogrammet. På det private boligmarkedet er prisene høye og man har ofte ikke andre alternativer en å leie der det er tilgjengelige boliger uavhengig av pris.

I mulighetsrommet ser man for seg et større fagmiljø, bedre muligheter for tilpasset introduksjonsprogram, muligheter for flere møtearena for brukere som for eksempelspråkkafe, kvinnegrupper med mere.

Dersom man ser for seg sentralisering av tjenesten, vil det bety at voksenopplæringen øker driftsutgiftene og det vil være utfordrende logistikkproblemer for brukerne av tjenesten.

Samhandlingsområdet Helse og Omsorg:

Barnevern

Styrkene i barnevernstjenesten er nærhet til brukerne og god oversikt over lokalsamfunnet og systemer man må forholde seg til. Tjenesten har en grei bemanning i dag sett opp mot innbyggertall og saker man får inn. Det er også et godt tverrfaglig samarbeid og kort vei til beslutningstakere noe som fører til mindre byråkrati. Det er felles satsing og felles fokus på viktige temaer i kommunen. Tjenesten har svært god kompetanse og ser ut til å være stabilt over tid, og man ser at man får godt tilfang av søkere på utlyste stillinger.

Det er også et godt tverrfaglig tilbud til de mest sårbare barn/familier men det er et strekt ønske om egen barnevernvakt.

Utfordringsbildet er at man er et lite faglig nettverk med begrenset økonomi.

NAV

Saltdal kommune er en plass der det er billigere å bo en i mer sentrale strøk. Det kan medføre at kommunen kan få flere førstegangsetablerere, personer som ønsker å bo i Saltdal kommune men har arbeidsstedet sitt i andre deler av regionen. Slikt sett kan det føre til økt utpendling og på sikt bedre kollektivtransport. Man vil også kunne se et økende behov for barnehage – og skoletjeneste i kommunen.

Kommunen er sårbar i forhold til svak kommuneøkonomi, det bygges ikke nok boliger per tiden og man ser at kommunen vil være sårbar i forhold til rekruttering og kompetanse. I mulighetsrommet ligger det til retter for bedre kollektivtilbud, spesialisering i utdanningstilbudet ved Saltdal videregående skole, privatiseringsmuligheter innenfor helse og omsorg samt et potensiale innenfor havbruk.

Det kan være en fare for mer sentralisering av arbeidskraften, få arbeidsplasser lokalt og dermed svakere verdiskapning totalt sett i kommunen. Arbeidsledigheten kan øke og særlig blant de som har lav eller ingen utdanning. Økt sentralisering kan føre til at faglig kompetanse forsvinner ut av kommunen. Man ser også at det er en klar dreining til økt nettbaserte tjenester innenfor det offentlige tjenestetilbudet.

Helsestasjon/ jordmor

Tjenesten leverer i dag et veldig godt tilbud til befolkningen og ser på nærheten til brukerne som en styrke. Man har et godt tverrfaglig samarbeid og samarbeidsstrukturer med mange samarbeidspartnere internt i kommunen og eksternt med andre.

Tjenesten har høy faglig kompetanse med kvalifiserte veiledere innenfor mange temaområder. Saltdal kommune er en pilotkommune på SOS som betyr «Circle of security» samt for «barn som pårørende» for Nordlandssykehuset og «Camille prosjektet». Andre områder kommunen er i spissen på er foreldreveiledningsprogram og tjenesten er sertifisert som ammekyndig helsestasjon.

Frykten er den svake kommuneøkonomien og de konsekvensene det kan få for tjenesten.

Man mener det er mulig å stå som egen kommune og opprettholde tjenestetilbudet og nærheten til brukerne. Det er lettere å få gjort ting lokalt grunnet lokal identitet og enighet om at det er dette vi satser på i Saltdal.

Økonomi og endringer i inntektssystemer er det man ser på som trussel.

Muligheter i en storkommune er åpenbart bedre økonomi, større fagmiljø og at man er mindre sårbar ved ferieavvikling og sykdomsfravær. Ser man på trusselbildet i en storkommune er det sentralisering av tjenester, lang avstand til bruker og andre ansatte. Man vil kanskje se en endring i befolkningsutviklingen og hvor man bosetter seg. Frykt for følgetjenesten for jordmor forsvinner og at lokaldemokratiet blir svekket.

Fysio

Godt fagmiljø, god oversikt og god tilgjengelighet er noen av styrkene som egen kommune. Man har en felles plattform i det faglige samarbeid noe som gjør at man lykkes med et forutsigbart tverrfaglig samarbeid. Lokalkunnskapen og at man har kort vei beslutning er viktig for tjenesten til befolkningen, og som ivaretar den nødvendige nærheten til bruker og andre samarbeidspartnere. Bemanningen er stabil og man har gode lokaliteter der tjenesten er.

Svakheten er at man mangler noe spisskompetanse innenfor enkelte fagfelt.

I mulighetsrommet er det fremdeles god oversikt og valgfrihet til hvordan man ønsker å organisere tjenesten. Videreutvikle interkommunale samarbeidsområder på rehabiliteringsplasser med mere.

Den åpenbare trusselen er kommuneøkonomien og hvordan den vil se ut i fremtiden.

Lege

Legetjenesten og legevakten fremhever kort vei til beslutningsnivå som en styrke som egen kommune. Det er relativt enkelt for eksterne aktører å komme i kontakt med tjenesten og likeså lett for tjenesten å komme i kontakt med andre aktører. Pasientene har ett kontaktpunkt og det er kort vei til legevakten. Det er gode samarbeidslinjer internt på helsesentret og til andre kommunale enheter. Tjenesten har i dag stor lokal frihet og fremhever også uttrykningsstiden fra legevakten som effektiv.

Man kan også se at klagebehandlingen ikke alltid er uhildet og få valgmuligheter dersom man er misfornøyd. Tjenesten er en svak part i forhold til helseforetakene og til andre store kommuner. Det er krevende å dekke inn kravet til kompetanse på spesielle områder som smittevern, øyeblikkelig hjelp, flyktningehelse, personalutvikling med mere. Man ser også utfordringer i forhold til tilgang på hjelpepersonell og det er krevende å dekke legevakten.

Med svak kommuneøkonomi kan det bli vanskelig å gjennomføre de beslutningene man ønsker å ta. Det er utfordrende med en kostbar legevakt og krevende å oppfylle forskriftsfestede krav til legevakt. Det blir utfordrende og dekke alle oppgavene og følge opp faglige nettverk i interkommunale selskaper eller fra andre kommuner.

Knaggen

Gjensidig kjennskap til tjenestene og nærhet til beslutningene er en styrke for virksomheten. Man har allsidig og god kvalitet i tjenesten og lokalene er gode og tilrettelagt med utstyr. Virksomheten er kontaktpunkt for mange brukere, lag og foreninger og man indentifiserer seg sterkt med at Saltdal kommune er en god omsorgskommune.

Svak kommuneøkonomi og brukertilgang sees på som utfordrende. Tilgangen på spesialkompetanse og trussel om nedleggelse av ikke lovpålagte oppgaver er krevende å forholde seg til.

I mulighetsrommet ser man for seg nye brukergrupper og ny tekning rundt utviklingen av tjenesten for brukerne. Et kompetansesenter på Vensmoen er også noe man ser som muligheter i fremtiden.

Omsorg

Virksomheten fremmer kvalifisert kompetanse og leveranser av gode tjenester som noen av styrkene. Per tiden har virksomheten godt kvalifisert personale og rekruttering til stillinger går greit. Man har god oversikt over tjenesten og fleksibiliteten er stor i forhold til å få løst oppgavene på en forsvarlig måte. Man har utstrakt tverrfaglig samarbeid og oppfatter selv at man har lokal innflytelse. Det er nærhet til ledelse og øvrige tjenester i kommunen som gjør at effektiviteten oppfattes som god.

Habilitet/inhabilitet kan være vanskelig i en liten kommune som Saltdal, men så lenge man er oppmerksom på dette, lar det seg løse på en god måte. Andre utfordringer er få lærlingeplasser og dermed utfordrende å rekruttere i fremtiden. Man ser at kommuneøkonomien er svak, noe som også gir utfordringer med å levere gode tjenester til våre innbyggere. Spisskompetanse vil være krevende å rekruttere, som igjen kan føre til at man må kjøpe kompetanse/tjenester fra andre kommuner. Virksomheten trekker også frem plassmangel på sykehjem og omsorgsbolig som en utfordring.

Det kan åpne seg mulighet for salg av tjenester til andre kommuner i fremtiden. Man ser for seg å bygge videre på gode tjenester og i et utvidet perspektiv se på samarbeid med private aktører. Tilhørighet og stolthet vil i fremtiden gjøre oss attraktive og med utvidet infrastruktur og gode tjenestetilbud, vil man kunne rekruttere kompetanse også i fremtiden. Viktig å ha fokus på interkommunalt samarbeid for å løse krevende oppgaver.

I trusselbildet kan det hende man må kjøpe flere tjenester fra andre, eller at tjenester flyttes ut for eksempel legevakt, politi med mere. Dårlig kommuneøkonomi og dyre tjenestekjøp kan være utfordrende.

I en stor kommune ser man muligheten for flere spesialiserte oppgaver, mer robusthet som tjeneste og en bedre økonomi. Habilitetsspørsmålet blir redusert i forhold til sentralisert politisk styring. Man kan nyttiggjøre seg større fagmiljø og man vil kunne få større handlingsrom.

Truslene i en stor kommune vil være lengre avstander, mindre kjennskap og mulig ansvarsfraskrivelse. De vil bli mindre politisk innflytelse og mindre fleksibilitet noe som kan gi dårligere oversikt over tjenesten.

Miljøtjenesten

Tjenesten fremmer nærheten til brukere og nærheten til systemer som en styrke. Det tverrfaglige samarbeidet er veldig bra og det er en stor fordel at det er kort vei til beslutninger og lav responstid og kort saksbehandlingstid. Tjenesten leverer raskt og fleksibelt til det beste for brukerne. Man har i dag god kompetanse i tjenesten og muligheten for rekruttering er god. Tjenesten ser imidlertid at kommunen ikke klarer å henge med i krav og ressurser knyttet til samhandlingsreformen. Staten pålegger kommunene merarbeid og tilbudene blir for begrenset.

Utfordringsbildet er kommunens økonomi og risikoen det kan ha for tjenesten. Man frykter kommunens økonomi fører til dårligere tilbud til brukere som trenger tjenesten aller mest. Man frykter kompetansenivået fremover og man frykter nedleggelse som en konsekvens av kommunens økonomi.

I mulighetsrommet ser man større valgfrihet knyttet til organiseringen av tjenestetilbudet og arbeidsmetodikken. God bemanning skaper et mer fleksibelt tilbud til brukere. God infrastruktur og korte avstander til nabokommuner, kan øke muligheten for rekruttering også i fremtiden.

Salg av tjenester til andre kommuner kan være aktuelt i fremtiden, og da vil man ha behov for spisskompetanse på enkelte fagområder.

Folkehelse

Folkehelse mener det er en klar styrke at man har god kommunikasjon internt/eksternt i kommunen og stor grad av tverrfaglig samarbeid. Det medfører at samarbeidet går lett og effektivt samt at det er kort vei til nærmiljø, lokalsamfunn og kommunens administrasjon. Det er gode initiativ fra det lokale næringsliv også med økonomiske bidrag. Man har god oversikt over hva som rører seg av aktiviteter i kommunen. Det fremheves også godt samarbeid med lokal ledelse i kommunen og man har faste møter med rådmann og kommunalledere.

Noe av svakhetene er egen kompetanse, nettverk og daglig kommunikasjon. Vanskelig å fylle en god og kvalitativ leveranse med en 50 % stilling til disposisjon. Det er også en utfordring at kontorfasilitetene ikke er sammen med administrasjonen i kommunen.

Folkehelse er i andre større kommuner organisert direkte under rådmann og er ofte en 100 % stilling. Større stilling og nærhet til administrasjonen gjør at man får større trykk på folkehelsearbeidet. Valgfrihet med tanke på organisering og større fagmiljø er noe man ser i mulighetsområdet.

Økonomi og reiseavstand er noen man ser på som en trussel i fremtiden som medfører faglige utfordringer knyttet til tjenesten. I fremtidens storkommune bør det fortsatt være folkehelsekoordinator lokalt forankret. Lang vei til demokratiske beslutninger og større grad av sentralisering vil hemme folkehelsearbeidet.

Næringslivet

Vi gir følgende generelle uttalelse, med bakgrunn i tidligere diskusjoner i foreningen:

Saltdal næringsforening har tidligere fremmet sitt syn om at kommunesammenslåing vil medføre en økende grad av sentralisering. Dette er en defensiv og distriktsfiendtlig politikk som vil ramme blant annet investeringsvilje, næringsliv og bosetting i Saltdal kommune. Vi støtter derfor fullt ut arbeidet med å finne gode løsninger for at Saltdal kommune kan bestå også i fremtiden.

Sentrale vurderinger og delkonklusjon

Tilstrekkelig kapasitet

Kommunene må ha en tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å kunne løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å få én stilling med god fagkompetanse vil ikke gi grunnlaget for et godt fagmiljø. Til det trenger man også kapasitet til å behandle en viss mengde saker, ha god kontroll og oversikt, og til å utvikle fagområdene. (Ekspertutvalget des14)

Rådmannens vurdering:

Generelt har Saltdal kommune tilstrekkelig kapasitet til løse oppgavene kommunen har. Men over år har en villet politikk redusert de administrative ressursene som fører til at kapasiteten i perioder og innen enkelte områder ikke er tilstrekkelig. Dette fører til at det i perioder tar tid før saker blir behandlet ferdig. På den annen side prioriteres det hardt på hva kommunen skal delta på. Dette går blant annet ut over nasjonale høringer og andre undersøkelser der kommuner blir bedt om å komme

med svar / synspunkter og i saker der kommuner kan velge bort å utrede eget syn på den aktuelle saken.

På noen områder er det få tilfeller som skal behandles hvert år og kommunen har ofte ikke kompetanse på disse områdene. Typisk eksempel er juridiske tjenester. Dette er løst gjennom innkjøps-samarbeidet i Salten og kommunen har knyttet til seg en advokat som bistår i de fleste arbeids- og avtalerettslige spørsmål. På områder som f.eks. brann og renovasjon er kapasitet og kompetanse løst gjennom interkommunalt samarbeid under Salten regionråd.

I forhold til det vi kan kalle daglige eller ordinære tjenester, har virksomhetene rapportert noe ulikt. I perioder er det få søkere til viktige stillinger, andre ganger løser det seg opp en god måte. Fra tid til annen er det krevende å rekruttere ingeniører, kvalifiserte lærere, sykepleiere, ulike fagkompetanser med mere. Kommuner må ofte konkurrere seg mellom om å tiltrekke seg kompetanse, man konkurrerer med privat næringsliv og ender noen ganger opp med at søkere prioriterer bort tilbudet om en stilling i kommunen med grunnlag i bedre lønn og fagmiljø andre plasser. Utfordringene med rekruttering kan bli store om få år da mange ansatte vil gå av med pensjon.

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten og i delutredning A kap. 5.2 og i delutredning B kap. 3. Rådmannen oppsummerer BDO syn at en storkommune vil ha stordriftsfordeler og ikke ha nevneverdige utfordringer med tilstrekkelig kapasitet. Større fagmiljøer vil det også være enklere å rekruttere nye medarbeidere til. En viktig faktor er at den store kommune har mye større muligheter til å håndtere uforutsette ting som påvirker kapasiteten, slik som sykefravær, vakanser i stillinger og store uvanlige saker.

Delkonklusjon tilstrekkelig kapasitet:

Generelt mener rådmannen at Saltdal kommune har tilstrekkelig kapasitet. Men kapasiteten varierer og i perioder er kapasiteten strukket og ting tar tid. Prioriteringer gjør at vi klarer å levere på de viktigste områdene. Det alvorlige er at for mange, særlig ledere, er det ikke tid til langsiktig arbeid og utvikling av effektive nye arbeidsmetoder for å møte krav som kommer i fremtiden. Dette påvirker samfunnsutviklerrollen kommunen har. Rådmannen mener allikevel at utfordringene på kapasiteten er et resultat av politikken de senere årene. Det betyr at situasjonen kan endre seg ved en annen og ny politisk prioritering. Ved å opprettholde viktige kommunale samarbeid og kjøp av tjenester slik vi gjør i dag vil kommunen kunne stå alene dersom det er politisk vilje til å prioritere administrative ressurser for å opprettholde en tilstrekkelig kapasitet til å løse oppgavene på en effektiv og god måte

Relevant kompetanse

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Manglende kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetsutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet. Av hensyn til lokal-demokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre. (Eksperutvalget des14)

Rådmannens vurdering:

Kommunen utreder saker selv og det innenfor de aktuelle frister. Sakene er tilstrekkelig bredt utredet og det legges frem et godt beslutningsgrunnlag for politikken

Noen ganger, når det er hensiktsmessig, deltar kommunen i en type felles saksutredning. Dette skyldes ikke manglende kapasitet, men heller at samarbeidende kommuner skal gjøre like vedtak. Dette gjelder spesielt samarbeidet i Salten regionråd.

Det kreves kompetanse for å utrede saker på egen kjøp. Foruten spesialistkompetanse kreves det en type bredde- og generalistkompetanse i administrasjonen.

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten og i sin delutredning A kap. 5 delutredning B kap. 3. Det er igjen stordriftsfordelen som løser kompetanseutfordringen. Det er lettere å rekruttere til en storkommune og det blir større fagmiljøer. Breder kompetanse som gir bedre kapasitet til å utrede saker og større miljø å spille på i kompliserte saker. Samtidig oppnås mindre sårbarhet ved at det er færre nøkkelpersoner

Delkonklusjon relevant kompetanse:

Det er i perioder utfordringer for en mindre kommune å skaffe relevant kompetanse. Når man lykkes med det, vil personer/ansatte ofte bli brukt til saker mot yttergrensen av sin kompetanse fordi det ikke er noen andre å spille på. Det er en lederutfordring å bruke de ansattes kompetanse riktig og til riktig tid. Lederen er ofte selv en slik person, slik at tiden som kan brukes til effektiv styring av saksbehandlerressursen blir brukt til noe annet.

På den annen side så konkluderer BDO med at alle persontjenester skal leveres der personen er. Det betyr at spedbarnskontrollen i Saltdal skal skje av helsesøster i Saltdal. Det betyr også at sykehjemstjenestene skal skje i Saltdal. Det er derfor relevant å spørre om det egentlig blir noen forskjell og blir større fagmiljøer i en stor kommune når den ansatte allikevel må være på arbeid i Saltdal hver dag.

Saltdal kommune er i gang med arbeidet knyttet til alt pliktig planverk inkludert kommuneplanens samfunnsdel. Rollen som samfunnsutvikler er i varetatt til tross for beskrivelsen av kapasitet over og beskrivelsen av kompetanse i dette kapitlet. Administrative ressurser er samtidig et politisk spørsmål og ressursen kan raskt bedres dersom politikken ønsker å styrke denne. Kommunen må derfor sies å ha relevant kompetanse i til å møte fremtiden som egen kommune.

Størrelse og distanse

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Dette for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utidig press. (Ekspertutvalget des14)

Rådmannens vurdering:

I Saltdal kommune er det mange ressurspersoner som er aktivt deltakende på mange områder. Dette medfører at noen personer går igjen i ulike roller. Dette kan ved første øyekast synes å reise

habilitetsproblemer. Det er ikke ofte at spørsmålet om habilitet blir reist i kommunestyret, formannskapet eller politiske utvalg. Dette skyldes at politikken i Saltdal har klart både å fordele verv/oppgaver fornuftig og at politikerne selv avklarer med ordfører om deres habilitet.

Det er viktig å ha med seg at små kommuner sliter med habilitets utfordringer og dette må man være bevisst på i utøvelse av politikk og administrasjon og at det i mange tilfeller er tette bånd mellom ansatte og innbyggere og politikere og innbyggere. Det er viktig at man i Saltdal kommune hele tiden har fokus på rolleavklaringen mellom administrasjon og politikken. Det er etablert godt treffpunkt mellom Ordfører og rådmann for gjensidige avklaringer vedrørende saksproduksjon til politisk behandling.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sin delutredning B kap. 4. BDO viser til NIBR rpt. 2001 som fant at små kommuner har utfordringer knyttet til habilitet og en NIBR studie fra 2001 som fant at små kommuner har utfordringer med små saksbehandlingsressurser og å overholde frister. BDO har funnet at flere små kommuner, også i Salten, har utfordringer med tette bånd mellom ansatte og innbyggere. Små kommuner har oftere utfordringer med habilitet både i politikken og i administrasjonen. På den annen side sier NIBR at i små kommuner er det ofte gjennomsliktige forhold som gjør det vanskeligere å skjule forskjellsbehandling.

Delkonklusjon tilstrekkelig distanse:

Tilstrekkelig distanse er etter rådmannens syn en løpende problemstilling som alltid må være i fokus. Det at Saltdal kommune har få problemer med dette i dag, er ikke det samme som at det ikke vil oppstå i fremtiden. Det vil derfor være avgjørende at dette blir vurdert i alle sammenhenger, ved valg til medlemmer i råd og utvalg og representanter i ulike sammenhenger. Dessuten må det være en åpen dialog om temaet. Ansatte må være bevisst denne problemstillingen hele tiden. BDOs vurdering er også at gjennomsliktigheten i små kommuner er stor og at dette kan avhjelpe utfordringen. I vurderingen om Saltdal kommune skal stå alene i fremtiden er tilstrekkelig distanse et utfordrende punkt, men ikke avgjørende.

Effektiv tjenesteproduksjon

Større kommuner vil legge bedre til rett for økt rammestyring fra statens side og dermed økt mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan gi bedre utnyttelse av potensielle stordriftsfordeler. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene kan gjøre det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på alle tjenester i kommunen. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen i sektoren. (Eksperutvalget des14)

Rådmannens vurdering:

Det alt vesentlige av kommunens tjenesteproduksjon er tjenester til person gjennom livsløpet. Tjenester til person leveres fra fødsel med oppfølging av nyfødte, og til en verdig avslutning av livet på sykehjemmet. Underveis i livsløpet har vi bl.a. barnehage, skole, omsorgs-, sosial- og helsetjenester. Disse tjenestene har som fellesnevner at de må leveres der folk er, og mer eller mindre der de bor.

Saltdal kommunen har alle tjenester på administrasjon og kommuneplanområdet slik alle kommuner har. En større kommune vil også ha det, men har potensiale til å drive dette mer effektivt slik ekspertutvalget mener. På disse områdene får Saltdal kommune en type smådriftsulempe fordi kommune må ha og dermed også har kostnadene for disse tjenestene. På disse områdene er det også Saltdal kommune har de største utfordringene i tråd med det ekspertutvalget også sier. På den annen side har kommunen også noe smådriftsfordeler. Både ansatte og politikere har betydelig kjennskap til lokale forhold. Det gjør at saksbehandlingen blir mer effektiv fordi man lettere får tak i informasjon og bruker mindre tid på å undersøke forhold.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sin sluttrapport spes kap. 6 og i delutredning B kap. 1.3 og 3. BDO finner at det er begrenset med stordriftsfordeler om noen ved en kommunesammenslåing. Dette gjelder Barnehage, skole pleie og omsorg tjenestene. Der det kan hentes ut stordriftsfordeler er på administrasjon og tekniske tjenester. Samtidig kan det på områder som myndighetsutøvelse tas ut stordriftsfordeler i noen tilfeller. Men BDO sier også at på områder som f.eks. barnevern er små kommuner ofte svært gode.

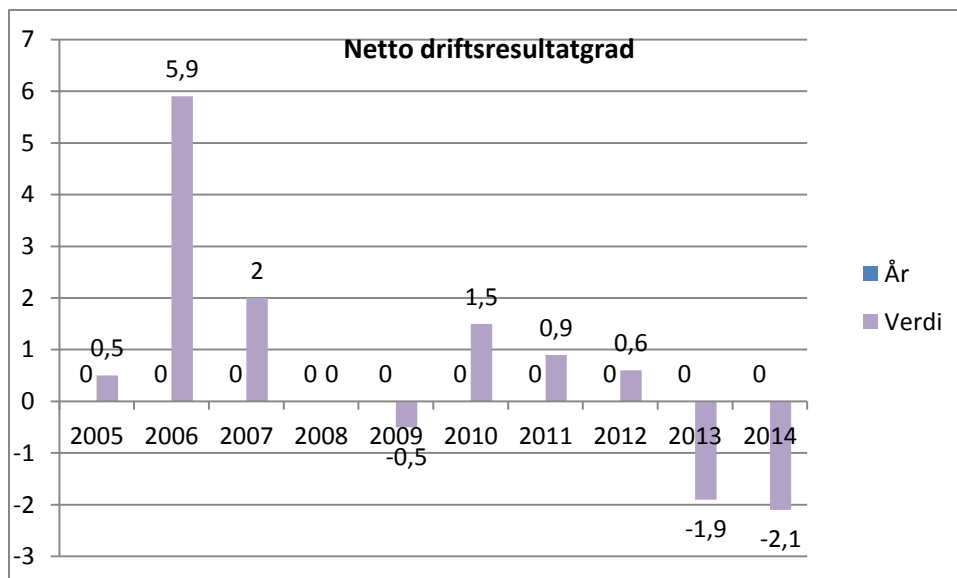
Delkonklusjon effektiv tjenesteproduksjon:

En kommune bør alltid søke å effektivisere sin tjenesteproduksjon. Skal det effektiviseres ytterligere må strukturen innen skole og omsorg endres, slik at man får tatt ut stordriftsfordeler lokalt. Ved en kommunesammenslåing kan man gjennomføre effektiviseringer innen administrasjon og ledelse og kanskje noe på tekniske tjenester. Økonomiske virkninger av dette vil være små i forhold til kommunens totale budsjett. I og med at det er lite sannsynlig at man klarer å få effektivisert driften og tatt ut stordriftsfordeler som følge av en kommunesammenslåing bør dette kriteriet tillegges mindre betydning. Derimot har argumentet betydning om kommune vil stå alene. Kommunen kan selv gjennomføre nettopp de samme strukturendringene og effektivisere driften. Dette vil styrke kommunens mulighet til å stå alene langt inn i fremtiden. Det er altså ikke avgjørende å slå seg sammen til en større kommune for å få gjennomført dette.

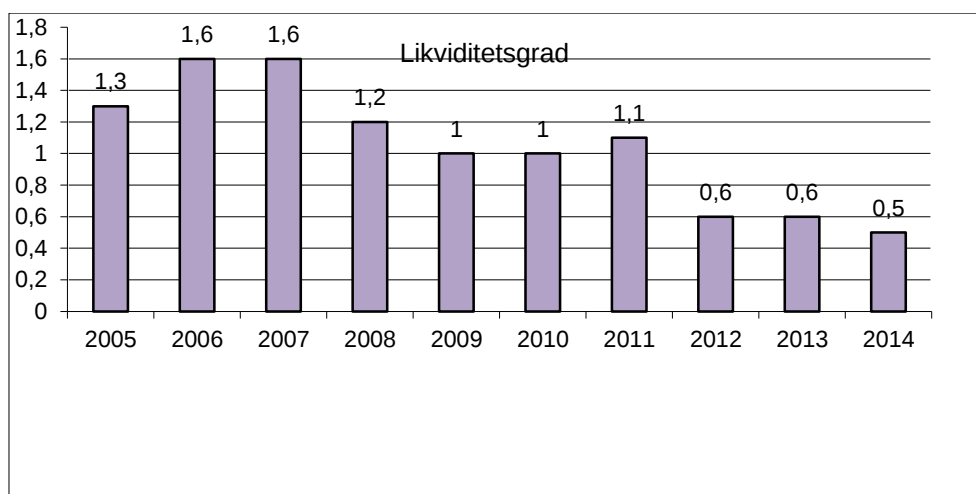
Økonomisk soliditet

Netto driftsresultat og likviditet

Netto driftsresultat er et mål på kommunens handlefrihet. En anbefaling fra teknisk beregningsutvalg er at netto driftsresultat bør være ligge på 1,75 %. Resultatet for Saltdal kommune viser at sum driftsutgifter overstiger sum driftsinntekter, og netto driftsresultat ligger i 2014 på -2,1 % og tendensen siste år er klart negativ.

Med unntak av året 2006, viser netto driftsresultat et foruroligende lavt nivå. Saltdal ligger i 2014 på -2,1 %, mens KOSTRA-gruppe 02 har et gjennomsnitt på 0,6 %. Nordlands- og landsgjennomsnittet i 2014 er på hhv 0,6 og 1,1 %.

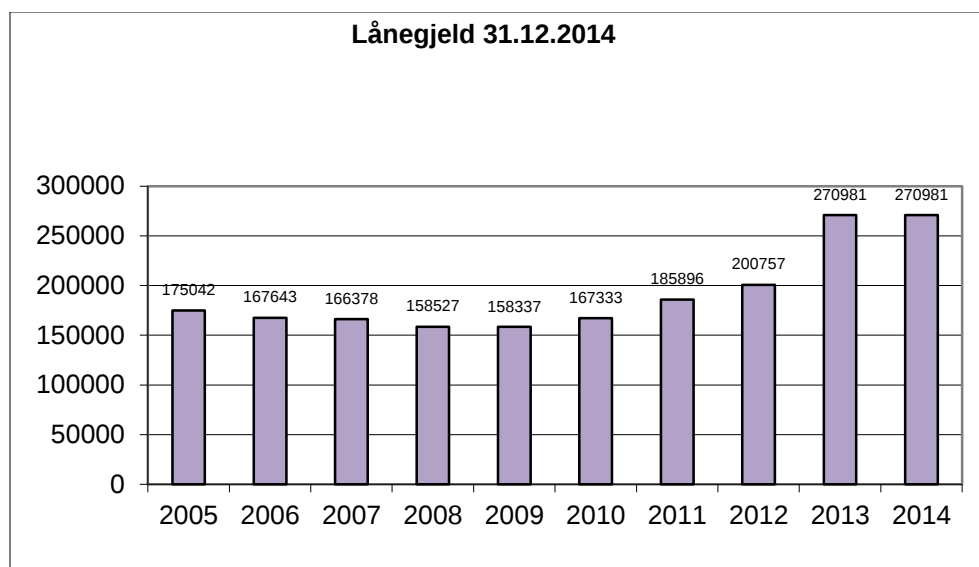
Likviditetsgrad viser forholdet mellom omløpsmidler (bankinnskudd, fordringsmasse o.l.) og kortsiktig gjeld. Beregningene er eksklusive premieavvik. Erfaringsmessig bør likviditetsgraden ligge på om lag 1,7 - 1,9 for å sikre en tilstrekkelig likviditet. Figuren viser at Saltdal kommunes likviditet de fleste år har ligget godt under denne normen. Likviditetsgraden er nå 0,5, og det er ved utgangen av året trukket kassekreditt med nær 42,5 mill . Hovedårsaken til den svake likviditeten er, ved siden av akkumulert driftsunderskudd, bruk av premieavviket, det vil si at kommunen bruker inntekter som ikke følges av likvide midler.

Balansen

Fond/år	2011	2012	2013	2014
Bundne driftsfond	14.174.428	14.637.441	13.262.438	13.321.704
Bundne investeringsfond	3.729.176	5.080.906	5.762.054	6.736.083
Ubundne investeringsfond	2.005.226	1.355.226	0	0
Disposisjonsfond	1.566.520	496.520	462.111	462.111
Sum fond	21.475.350	21.570.093	19.486.603	20.519.898

Et kjennetegn med hovedtyngden av fondsmengden er at det er knyttet bindinger til bruken av fondene (avsatte tilskuddsmidler og lignende). Som følge av akkumulert underskudd over flere år, er i praksis fondsreservene brukt opp.

Kommunens lånegjeld er vist i figuren nedenfor (tall i hele 1000). Etter noen år med nedgang i lånegjelden, viser tabellen en svak årlig stigning i årene 2009-2012, og en kraftig økning i 2013. Det er fortsatt en betydelig økning fra 2013 til 2014. Økningen de siste årene skyldes i hovedsak den store vann- og avløpsutbyggingen mellom Røklund og Rognan.

Renter og avdrag av lån utgjør nå om lag 5,32 % av samlede driftsinntekter. Nedenstående tabell viser renter og avdrag de siste 4 år. Renteutgiftene for 2014 viser en økning i forhold til 2013 på om lag 1,75 mill. kroner, mens avdragene har økt med 2,9 mill. kroner. Rentenivået er fortsatt lavt, men en del av porteføljen ligger på fastrente som gir en noe høyere rente. Til gjengjeld unngås renteøkning i løpet av bindingsperioden. Avdragene viser også en stor økning i perioden. Innlån fra Husbanken til videre utlån tas opp med tre års avdragsfrihet.

Nøkkeltall / år	2011	2012	2013	2014
Kortsiktige fordringer	31.750.495	35.092.263	35.318.184	43.544.963
Premieavvik (nto)	29.291.230	43.601.621	44.301.058	55.853.263
Sosiale utlån	1.973.739	2.253.306	2.303.235	2.673.268
Kortsiktig gjeld	53.339.093	56.412.842	62.576.040	76.804.603
Kassekredittlån	0	17.229.309	15.301.801	42.494.708
Endring regnskapsprinsipp	7.367.939	7.367.939	7.367.939	7.367.939

Premieavvik defineres som differansen mellom betalt pensjonspremie og en beregnet pensjonskostnad. Avviket føres som en inntekt/utgift i driftsregnskapet og som fordring/gjeld i balansen. Premieavviket påvirker regnskapsresultatet uten at det medfører inn- eller utbetalinger, og har derfor en indirekte betydning for likviditeten. De årlige inntektsføringene utgiftsføres med 1/15 per år i 15 år tom 2010. De årlige premieavvikene fra og med 2011 til og med 2013 utgiftsføres med 1/10 per år, mens premieavvik fra og med 2014 utgiftsføres med 1/7 per år (motsatt hvis opprinnelig utgiftsføring). Akkumulert premieavvik er nå oppe i drøyt 55,85 mill. kroner.

Nytt inntektssystem

Regjeringen varslet i kommuneproposisjonen for 2016 en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene. Bakteppet for gjennomgangen av inntektssystemet er arbeidet med kommunereformen og ønsket om et fordelingsystem som harmonerer med intensjonene i reformen. Inntektssystemet til kommunene er omfattende og står for om lag 75 % av inntektene i kommune-Norge.

I høringen er det blant annet delkostnadsnøkler som skal revideres, noe som normalt skal gjøres hvert fjerde år. I dag er det egne nøkler for grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, helsetjenester, barnevern, sosialhjelp, samt administrasjon/landbruk/miljø. Hovedtyngden av kriteriene i kostnadsnøkkelene er alderskriterier, men også andre forhold enn alderssammensetning påvirker variasjonene i etterspørsel. Kostnadsnøkkelene suppleres derfor med ulike sosiale kriterier som ivaretar at etterspørselen, i tillegg til alder, avhenger av blant annet levekår og helsetilstand i befolkningen og bosettingskriterier. Samlet sett vil Saltdal kommune tape 1,6 mill kr på endring av vektningene i kostnadsnøkler. Hovedårsaken til dette er endring i kriterieverdier og vekting av de ulike kriteriene innenfor sektorene. Det som særlig gir seg utslag for Saltdal er mindre vekting på andel psykisk utviklingshemmede. Dette er fremdeles relativt sett en spesielt stor tjenesteområde og endringer i denne variabelene vil nødvendigvis ha stor betydning for vår kommune.

Det presenteres også en ny modell som skal skille mellom det som defineres som frivillige og ufrivillige smådriftsulemper. I utgifts utjevningen foretas det i dag full kompensasjon for smådriftsulemper, det vil si at dette ses på som en ufrivillig kostnadsulempe. KMD foreslår at et nytt strukturkriterium, der kommuner som har smådriftsulemper som ikke fullt ut kan anses som ufrivillige skal få en reduksjon. Det nye strukturkriteriet knytter seg til reiselengde. Tanken er at små kommuner med korte reiseavstander lettere vil kunne slå seg sammen enn kommuner med lange reiseavstander. Det foreslås å fastsette en grenseverdi for hvor lang reiselengde som tilsier full kompensasjon. Kommuner med kortere reiselengde enn dette vil få en forholdsmessig reduksjon.

For å differensiere kompensasjonen for smådriftsulemper mellom kommunene foreslår departementet å innføre en modell med gradering. Kommunenes verdi på strukturkriteriet (dvs. reiseavstandene) gir en indikasjon på i hvilken grad smådriftsulempene kan ses på som frivillige eller ufrivillige. Der avstandene er store er smådriftsulempene i større grad ufrivillige, mens det for kommuner med korte avstander kan argumenteres for at smådriftsulempene er frivillige. Det legges til grunn at det for Saltdal kommune er en gjennomsnittlig reiseavstand på 13,1 km for å nå 5000 innbyggere. Hvordan vår kommune kommer ut på omleggingen avhenger av hvilken grenseverdi som settes, og vil variere fra en inntektsøkning på 1,4 mill kr til et tap på 4,3 mill kr. Dersom grenseverdien settes høyt, vil kommunen tape på dette. Årsaken er at Saltdal kommune relativt sett ikke har nok reiseavstand for å oppnå full kompensasjon og dessuten har en relativt lav befolkningstetthet.

Det foreslås videre å endre på dagens regionpolitiske tilskudd. Forslaget går utpå at Nord-Norge- og Namdalstilskuddet, småkommunetilskuddet og distriktstilskudd Sør-Norge blir omgjort til to nye tilskudd: Nord-Norgetilskudd og Sør-Norgetilskudd. Tilskuddene består av en blanding av kronebeløp per kommune og/eller et kronebeløp per innbyggere. Saltdal kommune får i dag kun Nord-Norgetilskudd, et tilskudd som allerede er priset per innbygger. For 2016 er dette beløpet kr 1 689,- per innbygger. I høringen er ikke de nye satsene presisert, men de vil bli lagt fram i kommuneproposisjonen for 2017. Småkommunetilskudd slår inn for kommuner under 3.200 innbyggere, og omlegging her vil ikke berøre oss direkte. Sannsynligvis vil denne omleggingen kunne

gi størst utslag for kommuner som mottar småkommunetilskudd ved at det legges opp til en vridning fra et beløp per kommune til innbygger for å gi incitament for kommunesammenslåinger. Dette vil kunne slå negativt ut for kommuner med lavest folketall.

Fra og med 2017 vil kommunene bli tilført inntekter via en ny modell for selskapsskatt. Denne modellen er basert på vekst i lokal verdiskapning, og skal gi kommunene et sterkere insentiv til å legge til rette for næringsutvikling og sikre at deler av verdiskapningen føres tilbake til lokalsamfunnet. Kommuner med vekst i lønnssummen i private foretak over en periode på fire år vil motta en andel av den nye selskapsskatten.

Den samlede effekten av endringer i inntektssystemet oppsummerer hvordan Saltdal kommunes rammeoverføringer på kort sikt vil bli ved null-alternativet. Endringen vil medføre en reduksjon i rammeoverføringer fra Staten på 0,2 til 6,0 mill kr.

Delkonklusjon økonomi

Saltdal kommune er i en særdeles dårlig økonomisk posisjon. De fleste nøkkeltall, med unntak av lånegjeld, er svake og tendensen har vært klart negativ. Det nye inntektssystemet gir ytterlige vansker for kommunen, og selv om det verste scenariet på 6,0 mill kr i inntektstap kanskje ikke synes dramatisk isolert sett, er ikke kommunen i en posisjon der vi kan håndtere en slik inntektssvikt uten at det rammer tjenestetilbudet vesentlig. I det perspektivet blir konklusjonen at en sammenslåing vil gi en bedre og mer stabil økonomisk soliditet, enn kommunen vil klare alene, ganske enkelt fordi nabokommuner har bedre rammevilkår og fordi det nye inntektssystemet gir bedre vilkår for større enheter.

Valgfrihet

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner. (Ekspertutvalget des14).

Rådmannens vurdering:

Innbyggernes valgfrihet er nært knyttet opp til kommunens driftsøkonomi. Jo bedre økonomisk grunnlag jo større muligheter for å tilby mangfold innen tjenesteområdene. Saltdal kommune har presset driftsøkonomien helt ned på et minimum. De tjenestene som leveres er i tråd med det som er lovpålagt og knapt noe mer enn det på de fleste områder. Da sier det seg selv at valgfriheten er begrenset.

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten særlig kap. 6 og i delutredning B kap. 3 Når BDO i de samme kapitlene også omtaler mulighetene for stordriftsfordeler og effektivisering finner de at det ikke er sannsynlig å oppnå. Men BDO mener at der man ikke kan oppnå stordriftsfordel kan det være at man kan øke valgfriheten gjennom en kommunesammenslåing. Dette fordi en større enhet har mer å kjøre med og grunnlag for å etablere nye tilbud som måtte bli etterspurt bedre enn de små tidligere kommunene hver for seg.

Delkonklusjon kriteriet valgfrihet

Det å møte valgfrihet gjennom å tilby et større mangfold/bredde på tjenestetilbudet er antakelig bare et spørsmål om kapasitet og ressurser, altså ansatte, kompetanse og penger. I dette perspektivet synes det åpenbart at jo større kommunen er, jo større muligheter har den til å tilby et slikt mangfold som gir innbyggerne valgfrihet. Saltdal kommune vil neppe kunne tilby noen særlig grad av valgfrihet, selv om det alltid vil kunne tilbys noen varianter og tilpasninger for den enkelte innenfor det tjenestenivået man allerede har. Dersom valgfrihet er et sentralt kriterium vil ikke Saltdal kunne oppfylle dette ved å stå alene.

Funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Kommunene må ha en inndeling som er mest mulig funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng for å sikre helhetlige løsninger, særlig på areal- og transportområdet. De siste tiårene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tettstedsutvikling, slik at kommunene i stadig mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Særlig i byområder gjør behovet for mer funksjonelle samfunnsutviklingsområder at kommunene bør vurdere sammenslåing. Erfaring tilsier at kommunene hver for seg har sterke insentiver for å ivareta egne behov og at de felles løsningene ikke blir optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen av planene. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes. (Ekspertutvalget des14)

Rådmannens vurdering:

Det har over mange år vært en klar trend at folk søker til byer og sentrale strøk. Dette er ikke spesielt for Norge, men gjelder hele Europa. Det finnes oversikter over det som er kalt felles bo -arbeids, - og serviceregioner (BAS-region). I mange deler av Norge er det ikke noe klart skille i praksis mellom kommuner i dette perspektivet. Tar man for seg områdene rundt Oslofjorden ser man dette ganske tydelig. Men når vi kommer til Salten, er situasjonen annerledes. Saltdal kommune er opptatt av bomiljø, boligutvikling og næringsutvikling og legger til rette for etableringer av boliger og eventuell ny næring. Gitt at samferdselsspørsmålet blir løst, kan man tenke seg at en ny storkommune vil utvikle boligområder i Saltdal fordi det rett og slett ikke er plass til alt i byen eller at det er ønskelig med flere boliger i mer landlige og sjø nære områder.

Indre Salten er definert som en god BAS – region nettopp for de vi har nærhet til felles arbeidsmarked, relativt godt utbygd infrastruktur med potensiale på utvidede togforbindelse mellom Rognan og Bodø.

ARBEIDSPENDLING

Utpendling: Denne tabellen viser i første kolonne fra venstre totalt antall arbeidstakere bosatt i kommunen. Kolonne to fra venstre viser antall arbeidstakere som arbeider i kommunen og er bosatt i kommunen (hvor mange av de fra kolonne 1 som jobber i samme kommune som de er bosatt i). De fem neste kolonnene viser de kommunene hvor flest pendler til, og den siste kolonnen viser summen av antall pendlerne til andre kommuner.

Innpending: Denne tabellen viser i første kolonne fra venstre totalt antall sysselsatte i kommunen, kolonne 2 viser antall personer som er bosatt og arbeider i kommunen (samme som kolonne 2 i utpendlingstabellen). De neste fem kolonnene viser de kommunene hvor flest pendler fra, og siste kolonne er summen av de som pendler fra andre kommuner. Summen av kolonne 2 til 8 gir totalt antall sysselsatte i kommunen noe som tilsvarer kolonne 1.

Data er hentet fra SSBs pendlingstall for 2014.

SAMLET	7 744 ARBEIDSTAKERE	7 159 PENDLER IKKE	255 BODØ	47 TYSFJORD	46 STEIGEN	20 OSLO	16 BEIARN	201 ANDRE
SALTDAL	2 081 ARBEIDSTAKERE	1 833 PENDLER IKKE	117 FAUSKE	51 BODØ	17 SØRFOLD	11 BEIARN	6 RANA	46 ANDRE
HAMARØY	852 ARBEIDSTAKERE	690 PENDLER IKKE	41 TYSFJORD	29 STEIGEN	23 BODØ	14 SØRFOLD	6 HARSTAD	49 ANDRE
SØRFOLD	833 ARBEIDSTAKERE	532 PENDLER IKKE	269 FAUSKE	11 BODØ	8 SALTDAL	2 OSLO	2 MELØY	9 ANDRE
FAUSKE	3 978 ARBEIDSTAKERE	3 311 PENDLER IKKE	181 SØRFOLD	175 SALTDAL	170 BODØ	14 STEIGEN	11 OSLO	116 ANDRE

UTPENDLING

INNPENDING

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sluttrapporten og i delutredning A kap. 5 og 6 og i delutredning C kap. 2. BDO har ikke dette kriteriet spesifikt vurdert. Men de henviser til betydningen av helhetlig samfunnsplanlegging flere steder i sine delutredninger når de kommenterer næringsutvikling, samferdsel, arbeidspendling, rekruttering og å beholde kompetanse. BDOs utgangspunkt er at store enheter bedre kan ivareta større og mer regionale oppgaver bedre enn kommunene hver for seg. Større fagmiljøer vil lettere kunne skaffe seg nødvendig kompetanse og drive faglig utvikling. Dette har betydning for en helhetlig samfunnsutvikling. BDO henviser til de beskrevne BA/BAS regionene både fra NIBR og også fra NORUT 2013. BDO påpeker at integrasjonen mellom mange kommuner (NIBR inndelingen) er svak siden kommunen selv er egen BA-region.

Delkonklusjon funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Saltdal kommune ligger i en BAS-region som per i dag sees på som god og sett i et 50 års perspektiv vil ha gode forutsetninger for en betydelig utvikling og vekst. Utbedringer av E6 og jernbane i årene fremover vil gjøre Saltdal til et attraktivt bo- sted i naturskjønne omgivelser. Saltdal kommune er i dag en stor industrikommune og potensialet for flere etableringer innenfor industrien er god når det gjelder tilgjengelig areal og infrastruktur.

Rådmannen ser som nevnt ovenfor utfordringer på kapasiteten til kommunen når det kommer til samfunnsutviklingsrollen. I dag har vi kapasitet til å møte dagens utfordringer, men samtidig i et lengere perspektiv ser vi at man ikke vil klare alle oppgavene alene. Spørsmålet vi være hvordan, hvordan sikrer vi oss for fremtiden i forhold til økonomisk soliditet, relevant kompetanse og tilstrekkelig kapasitet.

Høy politisk deltakelse

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad til rette for deltakelse mellom valgene, og de har oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorene har resultatet mer å gjøre med kjennetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten. (Ekspertutvalget des14)

Rådmannens vurdering:

Det er lagt til rette for et aktivt lokaldemokrati i Saltdal kommune. I større saker/utredninger som den siste som var Bolig politisk plan og kommunereform, har kommunen gjennomført folkemøter. I saker som engasjerer innbyggerne, er det fra tid til annen at man har tilhørere både i formannskap og kommunestyre møter.

Det er lav terskel for å ta kontakt med den politiske ledelsen i kommunen. Ordfører, varaordfører og formannskapets medlemmer, samt utvalgsledere har ofte og god kontakt med innbyggerne.

Innbyggere i Saltdal er forøvrig engasjert i en rekke lag og foreninger som også kommer med innspill til politikken i Saltdal. Man ser en tendens til en økning i aktiviteten på sosiale medier. Spesielt facebook der folk kommer med synspunkter.

BDOs vurdering:

BDO har vurdert politikernes kompetanse. De peker på en komplisert politisk hverdag der politikerne skal forholde seg til en rekke lover og regler og at kompetansen i mange tilfeller ikke strekker til. De mener at dette løses ved at man frikjøper politikere slik at de får bedre tid til å sette seg inn i saker og regelverket rundt dem.

Delkonklusjon høy politisk deltakelse

Det er lagt til rette for et aktivt lokaldemokrati i Saltdal. Konklusjon er at dette fungerer og at det er et lokalpolitisk engasjement. Det er heller ikke registrert noen lovlighetsklager på politiske vedtak. BDOs påstand om manglende politisk kompetanse som et problem deles ikke. En analyse av bakgrunnen til politikere i Saltdal vil vise en variert yrkessammensetning og bred kompetanse både i kommunestyret og i utvalgene. Politisk deltakelse anses ikke å være noen utfordring dersom Saltdal kommune velger å stå alene.

Lokal politisk styring

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester. (Eksperutvalget des14)

Rådmannens vurdering:

Saltdal kommune deltar i en rekke interkommunale samarbeid. Disse er i det vesentlige en følge av kommunens deltakelse i Salten regionråd. Kommunene har i samarbeid utviklet disse områdene og det er etablert styringssystemer som sikrer politisk styring, dog ikke direkte fra eget kommunestyret. Barnevern, et område mange kommuner samarbeider om, men som Saltdal kommune håndterer på egen hånd med egne ansatte og hvor Beiarn kommune er med i et interkommunalt samarbeid

Saltdal kommune har et omfattende delegasjonssystem. Det er registrert få, om noen, klager på vedtak fattet av administrasjonen etter fullmakt. Det er heller ikke registrert lovlighetsklager eller klager på vedtak fattet av utvalg etter fullmakt.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette spørsmålet i sin delrapport D under pkt. 2. BDO drøfter det demokratiske problem rundt deltakelse i interkommunale samarbeid og rekruttering til styreverv i samarbeidene. BDO påpeker innbyggernes reduserte mulighet til å stille politikerne til ansvar når det etter BDOs oppfatning ikke her helt tydelig hvem som har ansvaret. BDO mener dette er et større problem for de minste kommunene, og at det kan løses ved kommunesammenslåing. Ved en kommunesammenslåing vil behovet for interkommunalt samarbeid bli redusert.

Delkonklusjon lokal politisk styring

Interkommunalt samarbeid reduserer både demokratisk innsyn og kontroll. Når vi ser på hvilke samarbeid Saltdal kommune deltar i mener rådmannen at dette ikke er noe stort problem. Dels fordi samarbeidenes aktivitet er service og tjenesterettet, som renovasjon, og dels fordi styringssystemene som Salten regionråd har utviklet sikrer både styring og rapportering fra virksomhetene til politisk nivå.

Dersom Saltdal kommune velger å stå alene i fremtiden er det ikke forhold i dag som tilsier at kommune vil måtte øke deltakelsen i interkommunale samarbeid. Vi mener at Saltdal kommune har reell politisk og administrativ kontroll på alle de lovpålagte oppgavene kommune har ansvaret for.

Lokal identitet

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og utfordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati. Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det. (Eksperutvalget des14)

Rådmannens vurdering:

Saltdal er en stor kommune i utstrekning (2213 km²) og med i overkant av 4.700 innbyggere sier det seg selv at det er god plass til å ta i mot besøkende og innflyttere. Kommunen huser Nordland nasjonalparksenter som er et informasjonssenter for fylkets mange flotte nasjonalparker. To av dem, Saltfjellet/Svartisen og Junkerdal ligger helt og delvis innenfor kommunens grenser og er hyppig besøkt i forbindelse med både jakt, fiske, bærplukking og rene naturopplevelser.

Saltdal har mer enn flott natur, en natur som strekker seg fra fjord til høyfjell. Saltdal er en av fylkets virkelig store industrikommuner og bare på kabelfabrikken Nexans har rundt 230 personer sitt daglige virke. Oppe i dalen, et par mil sør for Rognan, finner vi Saltdalshytta som er Norges største hyttefabrikk. De har også begynt å levere hus og ansetter stadig folk.

Saltdal er kjent for å være en god kommune for innbyggere i alle livsfaser, og mange ganger kan man høre folk snakke om omsorgskommunen Saltdal. Tidligere hadde opp mot 400 personer sin jobb på Vensmoen som fram til 1992 var sentralinstitusjon for psykisk utviklingshemmede. Før den tid var det tuberkulosesanatorium, så historien med å ta vare på hverandre sitter i ryggmargen på saltdalingene.

I spørsmålet om nærhet til tjenester er det ikke sannsynlig at innbyggerne vil merke noen endringer ved en kommunesammenslåing. Geografien og avstandene gjør at tjenester blir levert som nå i overskuelig fremtid også ved en sammenslåing. Dette er også et sentralt pkt. i BDOs vurdering. Det er derfor ikke noen grunn til å frykte at dette skal skape noen utfordringer for innbyggerne i spørsmålet om sammenslåing eller ikke.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet mer generelt i sin utredning både i sluttrapporten og i delutredning D kap. 2 og 3 om valg og lokalutvalg og bruk av disse. BDO beskriver muligheter for lokalpolitisk deltakelse og påvirkning. BDO sier noe om hvilke muligheter det kan være for å gi et kommunedelsutvalg reelle arbeidsoppgaver og myndighet i styringen av «den gamle kommunen» i den nye kommunen. I sluttrapporten blir dette behandlet flere steder under hvert av sammenslåingsalternativene.

Delkonklusjon lokal identitet:

Det er mange tegn som peker på sterk lokal identitet i Saltdal. Det er relativt høy valgdeltakelse, et betydelig antall lag og foreninger i hver bygd. Det er både små og store arrangementer av ulik art rundt omkring i kommunen. Disse arrangementene samler til dels svært mange mennesker og det er et stort antall frivillige som bidrar til at dette kan gjennomføres. Det er ikke grunn til å tro at det lokale engasjementet blir borte om kommunen slår seg sammen med en stor kommune. Om det skulle påvirkes, er det naturlig å peke på valgdeltakelsen som erfaringsmessig er lavere i større kommuner.

På den annen side vil en intensjonsavtale kunne si noe om hvilken rolle kommunedels/lokalutvalgene skal ha i den nye kommunen Dette kan igjen påvirke interessen lokalt for deltakelse på flere områder.

Nye oppgaver

Regjeringen har fremmet Stortingsmelding nr. 14 (2014-2015) om nye oppgaver til større kommuner. Meldingen gir en gjennomgang av hvilke oppgaver kommunene kan få ansvaret for. Meldingen varsler en gjennomgang av den statlige styringen av kommunene.

De største kommunene kan også få ansvaret for videregående skoler og kollektivtransport. Det legges vekt opp til i meldingen at kommunene generelt skal få større frihet fra statlig styring. Midler som i dag kanaliseres til fylkeskommunen vil således bli kanalisert til de kommunene som ønsker og ivareta disse funksjonene på et desentralisert plan.

Arbeidsrettede tiltak

Ansvaret for finansieringen og forvaltningen av VTA og VTO utredes nærmere med sikte på overføring til kommunene.

Hjelpemidler

Ansvaret for hjelpemidler til varige behov kan overføres til kommuner på 15 000-20 000 innbyggere.

Arbeids- og utdanningsreiser

Ordningen med Arbeids- og utdanningsreiser kan overføres fra Arbeids- og velferdsetaten til større kommuner

Tannhelsetjenesten

Allmenntannhelsetjenesten, spesialisttannhelsetjenesten og fylkeskommunenes ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til større og mer robuste kommuner

Habilitering og rehabilitering

Større kommuner kan få et større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Det skal utredes nærmere hvilke oppgaver innenfor rehabiliteringsfeltet kommunene skal få et større ansvar for, samt i hvilken form en slik ansvarsendring skal skje.

Psykisk helse – distriktpsikiatriske sentre, DPS

Departementet foreslår å opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Formålet med forsøksordningen vil være å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne. DPS er, og vil i forsøket fortsatt være, en spesialisthelsetjeneste. Det kommunale driftsansvaret skal utøves etter avtale med RHF, som fortsatt vil inneha det lovbestemte sørge-for ansvaret.

Notarius publicus' vigsler og notarialbekreftelser

Departementet mener at tingrettenes og Oslo byfogdembetes myndighet til å forestå vigsler kan overføres til kommunene. Kommunene kan også gis notarialmyndighet til å bekrefte underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi, i tillegg til de andre notarius publicusmyndighetene.

Klima- og miljøforvaltning

Forvaltning av små verneområder etter naturmangfoldloven § 62 kan overføres til større kommuner. Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd kan overføres til større kommuner. Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter § 2 i forskrift om jakt- og fangsttider og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse, kan overføres til større kommuner. Myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller kan overføres til større kommuner.

Det boligsosiale området – tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til, tilpasning av bolig

Departementet foreslår at midlene til tilskudd til etablering og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. Forslaget om å overføre tilskuddene innebærer at statens administrasjon bortfaller. Husbanken har i dag oppgaver med blant annet å fordele tilskuddsmidlene mellom kommunene, og med rapportering og kontroll av bruken av midlene. Disse oppgavene vil falle bort, slik at det kan frigjøres ressurser til andre viktige oppgaver i Husbanken. Husbanken skal fortsatt ha en rolle som veileder overfor kommunene på det boligsosiale området.

Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmeanlegg

Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller kan overføres til kommunene.

Tilskudd til frivilligsentraler

Det vil være hensiktsmessig å overføre ansvaret for å gi tilskudd til frivilligsentraler til kommunene.

Videregående opplæring

De fleste kommuner vil også etter kommunereformen være for små til å kunne ivareta ansvaret for videregående opplæring uten omfattende interkommunalt samarbeid. Departementet mener derfor at ansvaret for videregående opplæring ikke kan overføres til kommunene generelt. Ansvaret for videregående opplæring kan overføres til de største kommunene.

Skoleskyss

Regjeringen foreslår at ansvaret for skoleskyssen kan overføres til kommuner som overtar ansvaret for videregående opplæring og kollektivtransport.

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

Tilskudd til verdensarvområdene

Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Forvaltningen av tilskudd til veibygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunene

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Med større kommuner og generelt bedre landbruksfaglig kompetanse foreslår departementet at forvaltningsansvaret for ordningen kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

Kollektivtransport

Det fylkeskommunale ansvaret for kollektivtransporten, inkludert TT-ordningen, kan overføres til de største kommunene. Forutsetningene for at en kommune skal ha ansvar for kollektivtransporten er at kommunen omfatter et område som utgjør en felles bolig-, arbeids- og serviceregion (geografisk funksjonelt område) og som har et tilstrekkelig markedsgrunnlag til å kunne gi befolkningen et ønsket kollektivtransporttilbud innenfor en samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad. Ansvaret for skoleskysst kan overføres til kommuner som overtar ansvaret for videregående opplæring og kollektivtransport.

Lokal nærings- og samfunnsutvikling

Når utredninger og et sammenstilt kunnskapsgrunnlag foreligger, vil det utgjøre et grunnlag for å vurdere om det er behov for å klargjøre og styrke kommunenes rolle knyttet til lokal nærings- og samfunnsutvikling. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommuner som planlegges fremmet for Stortinget i vårsesjonen 2017.

Delkonklusjon nye oppgaver

Ekspertutvalgets rapport drøfter også disse mulighetene og sier noe om hvor stor en kommune (antall innbyggere) bør være før den kan få ansvaret for ulike oppgaver. Ekspertutvalget synes å lande på at antall innbyggere må være 15 000- 20 000 for at en kommune skal kunne overta de fleste oppgavene som nevnes. Det betyr at det vil være få oppgaver Saltdal kommune kan vente å få overført om kommunen velger å stå alene.

Dersom kommunen velger å stå alene er det ikke sannsynlig at kommune får tilført nye oppgaver av noe særlig omfang. Det er derfor ikke sannsynlig at det kommer nye oppgaver som vil påføre kommunen hverken utgifter eller utfordringer knyttet til å skaffe relevant kompetanse.

Konklusjon

Saltdal kommune skal ta en beslutning om den vil stå alene inn i fremtiden og dette i et 50 års perspektiv. Rådmannens vurdering er at alle kriteriene som legges til grunn for å vurdere dette fra ekspertutvalgets side ikke er like viktige når kommunestyret skal avgjøre spørsmålet. Etter rådmannens syn er det disse kriteriene som må tillegges den avgjørende vekt:

1. økonomisk soliditet
2. relevant kompetanse
3. tilstrekkelig kapasitet

De øvrige kriteriene er også viktige, men her har kommunen stor påvirkningskraft selv. Det er derfor nært knyttet til den politiske viljen lokalt til faktisk å gjøre de grep som skal til for å bestå som egen kommune og utvikle denne rollen i en regional sammenheng.

Økonomisk soliditet:

Saltdal kommune er i en særdeles dårlig økonomisk posisjon. De fleste nøkkeltall, med unntak av lånegjeld, er svake og tendensen har vært klart negativ. Det nye inntektssystemet gir ytterligere vansker for kommunen, og selv om det verste scenariet på 6,0 mill kr i inntektstap kanskje ikke synes dramatisk isolert sett, er ikke kommunen i en posisjon der vi kan håndtere en slik inntektssvikt uten at det rammer tjenestetilbudet vesentlig. I det perspektivet blir konklusjonen at en sammenslåing vil gi en bedre og mer stabil økonomisk soliditet, enn kommunen vil klare alene, ganske enkelt fordi nabokommuner har bedre rammevilkår og fordi det nye inntektssystemet gir bedre vilkår for større enheter.

Relevant kompetanse:

Saltdal kommune er rimelig ajour med alt pliktig planverk inkludert kommuneplanens samfunnsdel. Rollen som samfunnsutvikler er i varetatt. Det fremlegges gode beslutningsgrunnlag for politisk behandling. Kommunen klarer også i de fleste tilfeller å tiltrekke seg relevant kompetanse. Men kommunen kan ikke vente og utvikle større fagmiljøer på alle områder. Administrative ressurser er samtidig et politisk spørsmål og ressursen kan raskt bedres dersom politikken ønsker å styrke denne. Kommunen har relevant kompetanse til å møte fremtiden som egen kommune.

Tilstrekkelig kapasitet:

Rådmannen mener at utfordringene på kapasiteten er et resultat av politikken de senere årene. Kommunen har den nødvendige kapasitet, men den er knapp, og ting tar i noen sammenhenger lenger tid enn ønskelig. Det betyr at situasjonen kan endres ved en annen og ny politisk prioritering. Ved å opprettholde viktige kommunale samarbeid og kjøp av tjenester som i dag vil kommunen kunne stå alene dersom det er politisk vilje til å prioritere administrative ressurser for å opprettholde en tilstrekkelig kapasitet til å løse oppgavene på en effektiv og god måte i et lengre perspektiv.

Dersom kommunen velger å stå alene er det ikke sannsynlig at kommune får tilført nye oppgaver av noe særlig omfang. Det er derfor ikke sannsynlig at det kommer nye oppgaver som vil påføre kommunen hverken utgifter eller utfordringer knyttet til å skaffe relevant kompetanse.

Saltdal kommune kan fortsette inn i fremtiden som selvstendig kommune. Dersom man velger å gjøre det, betyr det at kommunen i det alt vesentlige fortsetter som nå. Det betyr samtidig at man velger bort å være en del av en større kraft, som en storkommune vil være, og gjennom en storkommune bidra til en utvikling vi i dag ikke kjenner betydningen av.

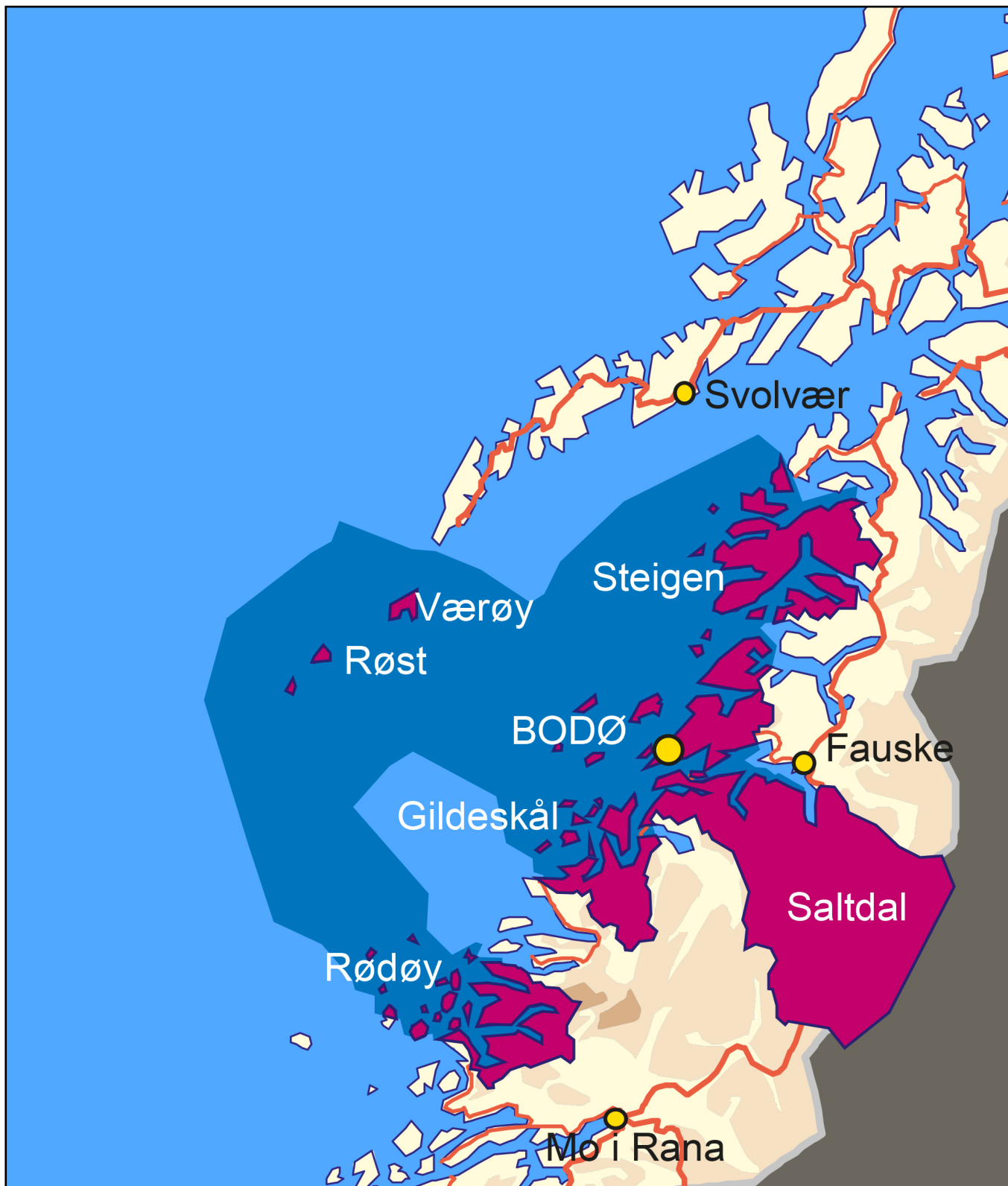
Litteraturliste og referanser

Egne dokumenter:

- Kommunens økonomiplan
- Kommunens årsbudsjett
- Kommunens regnskap og årsberetninger og årsmeldinger
- Spørreundersøkelse i kommunens egne virksomheter

Eksterne analyser og dokumenter:

- Salten regionråds utredning gjennomført av BDO
- Verktøyene på kommunereform.no
- Verktøyene på nykommune.no
- Kriterier for god kommunestruktur – Ekspertutvalgets sluttrapport des 2014
- Meld St. 14 (2014-2015)

POLITISK PLATTFORM KOMMUNEREFORM

2016

1

Steigen, Værøy, Røst, Bodø, Gildeskål, Saltdal og Rødøy

Innhold

A – KOMMUNEREFORMEN - føringer fra sentrale myndigheter	3
B – POLITISK PLATTFORM FOR NY KOMMUNE	4
1. Visjon for ny kommune	4
2. Sterkere lokaldemokrati	4
3. Samferdsel/infrastruktur og kollektivtransport	5
4. Nye oppgaver	5
5. Tjenestetilbud	5
6. Senterstruktur	6
7. Bærekraftig økonomi	6
8. Kommunnavn og kommunesymboler	8
9. Arbeidsgiverpolitikk	8
10. Kommunikasjon og involvering	9
11. Nærings- og samfunnsutvikling	9
C – FRA VEDTAK TIL NY KOMMUNE	10
1. Videre arbeid/ fra vedtak til fellesnemnd	10
2. Fellesnemnd, sammensetning og mandat (utsettes til maimøte)	10
3. Partssammensatt utvalg, sammensetning og mandat	12
D – KOMMUNESPESIFIKKE FORHOLD	12
Røstmodellen	12

A – KOMMUNEREFORMEN - føringer fra sentrale myndigheter

Stortinget har gitt tilslutning til å gjennomføre en kommunereform. Målet er større, mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Dette er nødvendig for å møte morgendagens utfordringer og stadig økte forventninger fra innbyggerne.

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.

Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnsikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen.

En viktig del av reformen er ønsket om å styrke lokaldemokratiet. Et levende lokaldemokrati hvor innbyggerne opplever at de har medvirkningsmuligheter, og hvor de benytter denne muligheten, vil være viktig når en ny kommune skal dannes.

Utfordringen med større kommuner er økt geografisk avstand innen kommunen, både for innbyggere, ansatte og politikere. Dette gir frykt for tap av stedsidentitet, tap av kommunale tjenester og arbeidsplasser i distriktene, dårligere lokalkunnskap hos saksbehandlerne og mindre engasjement og politisk involvering fra innbyggerne.

Denne politiske plattformen skal bidra til å begrense slike ulemper.

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og har en mer variert befolknings- og næringssammensetning. Det gjør kommunen bedre rustet til å håndtere uforutsette hendelser og utviklingstrekk.

Større kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger.

Mål for reformen:

1. Gode og helhetlige tjenester for innbyggerne
2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
4. Styrke lokaldemokratiet

B – POLITISK PLATTFORM FOR NY KOMMUNE

1. Visjon for ny kommune

Det lages en prosess med bredere deltagelse for å lage en visjon for den nye kommunen.

2. Sterkere lokaldemokrati

Kommunestyret

Formannskapsmodellen benyttes i den nye kommunen.

Det nye kommunestyret skal bestå av 35 representanter + 4 representanter for hver kommune som slutter seg til avtalen. (Eksempel Bodø og Røst blir $35+4+4 = 43$ representanter)

Formannskapet

Formannskapet skal bestå av xx medlemmer. (Overlates til fellesnemd og felles kommunestyremøte å avgjøre – avhengig av antall deltagere i ny kommune)

Komiteer, råd og utvalg

Fellesnemda utarbeider endelig forslag til politisk styringsstruktur.

Kommunedelsutvalg/lokalstyrer

Det skal opprettes lokalstyrer som velges ved direkte valg.

Ordningen evalueres etter første kommunestyreperioden.

Bare de som er innført i folkeregisteret som bosatt i vedkommende kommunedel skal være valgbare, Kommuneloven §14.

Lokalstyrene skal være høringsinstans for kommunestyret i spørsmål som berører lokalmiljø og ha beslutningsmyndighet på enkelte områder. Aktuelle områder for lokal beslutningsmyndighet er:

- Lokal samfunnsplanlegging og næringsutvikling
- Lokale kultur- og idrettstilbud
- Disponere lokale midler fra et næringsfond
- Arealforvaltning(planer/dispensasjoner)

Administrative og økonomiske ressurser til drift avpasses endelige oppgaver og øvrig administrativ struktur.

Eksisterende næringselskaper skal opprettholdes i den nye kommunen.

Det etableres et næringsfond i den nye kommunen som årlig overfører midler til kommunedelene.

Kommunedelene må vurderes i forhold til naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner ved nye kommunegrenser.

3. Samferdsel/infrastruktur og kollektivtransport

Det utarbeides illustrasjonskart/oversikt over de prioriterte kollektivtransportaksene i ny kommune. Dette skal danne grunnlag for en helhetlig samferdselsplan og nye transportløsninger for kommunen. Utvikling av dette tilbudet skal skje i god dialog med fylkeskommunen.

Transport- og samferdselstilbudet skal legge til rette for verdiskaping i hele kommunen og at folk skal kunne bo der de bor. Det skal legges til rette for dagpendling med båt, buss og tog.

Infrastruktur som bredbånd og tilstrekkelig strømforsyning skal sikres. Lange avstander avhjelpes i størst mulig grad av IKT-løsninger både i forhold til å løse oppgaver og for samhandling/deltakelse/dialog med innbyggerne.

4. Nye oppgaver

Ytre Salten vil bli en kommune med et stort og variert næringsliv innen handel, fiskeri, industri, havbruk, reiseliv og offentlig sektor. Kommunen skal være kunnskapsintensiv med høy kompetanse innen de aller fleste sektorer. Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for etablering av regionale og nasjonale oppgaver, og rustet for nye oppgaver.

Samtidig understrekes at **byen** fortsatt vil være fylkeshovedstad og sete for fylkeskommunen.

5. Tjenestetilbud

Dagens kommuner har ansvaret for tjenestetilbudet fram til 2020. I dette ligger også et ansvar for å tilpasse tilbudet til befolkningsutvikling, bosettingsmønster, vedlikeholdsbehov, skolestruktur mv.

Den nye kommunen skal være en livsløpskommune. Det vil si at tjenestestrukturen ved etableringen i 2020 i hovedsak opprettholdes, og at nødvendige tjenester skal leveres der folk bor. Det skal være lik standard på primærtjenestetilbudet i hele kommunen.

Intensjonen er at dagens skolestruktur opprettholdes så lenge det er faglig forsvarlig med videre drift.

Frivillighet er en grunnpilar i kommunen, og både lag, foreninger og privatpersoner skal stimuleres til å delta i frivillig arbeid. Kommunens lag og foreninger sikres økonomiske ressurser og praktisk tilrettelegging slik at lokal aktivitet blomstrer og forsterkes, og det skal sikres god tilgang på anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i hele kommunen. Alle barn og unge skal sikres et godt kulturskoletilbud.

Den nye kommunen skal utvikle et kulturtilbud som spiller på bredde i kulturtilbudet og aktivt å understøtte lokalt engasjement.

Antall kommunale arbeidsplasser bestrebes opprettholdt i den nye kommunen, men det kan bli endringer i konkret innhold for noen, ved at kompetansemiljø samles og styrkes i en ny kommune. Dette fordrer satsing på etter-/ videreutdanning. Samtidig vil effektivisering/ digitalisering av tjenester gjøre at tjenester/ arbeidsoppgaver endres og arbeidsplasser kan forsvinne. Dette vil

gjelde arbeidsplasser i hele den nye kommunen. Det må være et mål å legge til rette for sterke fagmiljøer som skal tjene hele kommunen.

6. Senterstruktur

Det er kan skilles mellom tre typer sentre i kommunen

- Bysenter: Bodø
- Lokalsenter: tidligere kommuners adm. sentrum eller største tettsted
- Nærsenter: mindre sentrum i kretsene.

7. Bærekraftig økonomi

i) Bruk av reformpenger

I tillegg til innsparinger fra stordriftsfordeler ved en kommunesammenslåing vil det tilflyte den nye kommunen reformstøtte både i form av engangsstøtte og ved at den nye kommunen får beholde småkommunetillegg og inndelingstilskudd som om de fortsatt var egne kommuner i 15+5 år.

Engangsstøtte ved kommunesammenslåing er 30 millioner. Reformstøtte vil være inntil 60 millioner avhengig av hvor mange kommuner som ønsker å slå seg sammen. Disse pengene vil gå til arbeidet med sammenslåing, omorganiseringskostnader og å sikre et likeverdig tjenestetilbud i kommunen. Det forutsettes at det bevilges tilstrekkelig midler å etablerer en moderne IKT struktur i den nye kommunen.

I tillegg vil sammenslåtte kommuner beholde basis- og inndelingstilskudd i 15 + 5 år. Dette utgjør for de 7 kommunene mer enn 200 millioner i året.

Kommuner	Basistilskudd	Småkommunetilskudd	Nord-Norge tilskudd
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
BODØ	12837	0	81807,495
GILDESKÅL	12837	5475	3327,835
STEIGEN	12837	5475	4242,455
RØST	12837	5475	931,07
SALTDAL	12837	0	7715,05
VÆRØY	12837	5475	1278,165
RØDØY	12837	5475	2146,725
Sum	89859	27375	101448,795

FIGUR 1 ILLUSTRASJON UTSLAG 2015-NIVÅ

ii) Kommunale avgifter og eiendomsskatt

Kommunale avgifter og eiendomsskatt skal harmoniseres i den nye kommunen.

iii) Investeringer og drift

Handlingsregler for drift av den nye kommunen (basert på sentrale anbefalinger):

- Resultatgrad - netto driftsresultat skal over tid være 1,75% av brutto driftsinntekter
- Fondsgrad – disposisjonsfond skal over tid være 3% av brutto driftsinntekter
- Gjeldsgrad – Lånegjeld ordinære investeringer skal over tid ikke overstige 50% av brutto driftsinntekter
- Finansierungsgrad – Renter og avdrag skal over tid ikke overstige 5% av brutto driftsinntekter

iv) Prioriterte investeringer ny kommune

1. Grunntjenester

- Vann og avløp
- Velferdsteknologi
- IKT infrastruktur

2. Lokale investeringer – prioritering iflg. tabell. Tiltak nedenfor skal prioriteres ved bruk av reformpenger og investeringer i den nye kommunen.

Kommune	Tiltak	Tiltak	Tiltak
Felles	Vann og avløp	IKT infrastruktur	velferdsteknologi
Bodø	Samferdsel ny kommune		
Gildeskål	Samferdsel ny kommune	Bolig og næringsarealer	
Rødøy	Bygge dagsenter/VTA	Frivillighetssentral m.m.	Svømmehall Jektvik 25m
Røst	skole/opplevessenter	havneutbygging - kaier	sykehjem - utvidelse
Saltdal	Slipen scene/kulturkontor	servicebygg/helsesenter	idrettsanlegg
Steigen	Barnehage Nordsteigen	Hurtigbåtanløp/kai Leinesfjord	
Værøy	Sykehjem	utvidelse skole	kommunale veilys

v) Eierskapsstrategi

Fellesnemnda/prosjektrådmann skal sette i gang arbeidet med å utarbeide en felles eierskapsstrategi for den nye kommunen.

8. Kommunnavn og kommunesymboler

Navn

Bodø

Kommunevåpen

Besluttet på felles kommunestyremøte i 2017.

Kommunesenter

Bodø.

Tidspunkt for sammenslåing

Kommunereformen legger opp til at sammenslåing skal skje 1.1.2020.

9. Arbeidsgiverpolitikk

Ingen vil bli sagt opp som en konsekvens av at det etableres en ny kommune. Innplassering forutsettes å skje med utgangspunkt i den nye kommunens behov, i tillegg til at det tilstrebes løsninger som er tilpasset den enkelte medarbeiders kompetanse og ønsker.

Den nye kommunen skal etablere et tre-partssamarbeid (arbeidsgiver, arbeidstaker og politikere)

Den nye kommunen skal etterstrebe å følge gml. Arbeidsmiljølov § 9.

Det er et mål for den nye kommunen å etterstrebe faste hele stillinger og at det utarbeides en helhetlig rekrutteringsplan med særlig vekt på læring

På grunn av geografiske avstander bør det lages avtaler som sikrer at arbeidstakere ikke får uforholdsmessig lang vei til arbeid dersom enkelte må bytte arbeidssted.

Fremtidig arbeidsgiverpolitikk utformes av fellesnemnd, partssammensatt utvalg og nytt kommunestyre i samarbeid med fagorganisasjonene.

10. Kommunikasjon og involvering

Kommunene har selv ansvar for involvering og medvirkning frem til vedtak om kommunesammenslåing før 1. juli 2016.

Kommunene som vedtar sammenslåing utarbeider en felles kommunikasjonsstrategi for reformarbeidet høsten 2016. Kommunene forplikter seg til å drøfte strategien med de tillitsvalgte.

11. Nærings- og samfunnsutvikling

Det skal legges til rette for næringsutvikling og boligbygging i alle kommunedelene. Utviklingen skal bygge på lokale fortrinn og ved plassering av stedsuavhengige tjenester. Virkemiddel for næringsutvikling skal finnes lokalt og det skal legges til rette for grundere.

Det er viktig å utnytte synergivirkninger og skape gode fellesløsninger der det ligger til rette for dette.

Nye og tradisjonelle næringer skal utvikles i nært samarbeid med kunnskapsmiljøene i regionen. For å oppnå dette er kommunikasjon viktig og at informasjon er åpen og tilgjengelig for alle.

Regionen er bl.a. stor på: havbruk, fiskeri, mineraler, grønn energi, reiseliv, kunnskapsbasert næring/IKT, industri og handel. Allerede tilgjengelige industriarealer og god infrastruktur lokalt og skal utgjøre førstevalg for kommunens arbeid med å tiltrekke seg nye industrietableringer.

Kommunen skal arbeide proaktivt for at næringslivet skal nyte godt av de laveste satsene for arbeidsgiveravgift, og minimum arbeide for å opprettholde et differensiert nivå som en har pr. 2015.

C – FRA VEDTAK TIL NY KOMMUNE

1. Videre arbeid/ fra vedtak til fellesnemnd

a) Kommunesammenslåingsprosessen

En ny kommune skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes identitet, fortrinn og sterke sider. Utvikling av lokaldemokratiet og innbyggerinitiativ skal gis høy prioritet i alle deler av kommunen.

b) Mål og prinsipper for sammenslåingsprosessen

Kommunene er ulike, men likevel likeverdige i arbeidet. Prosessen med å danne en ny kommune skal være tuftet på god kommunikasjon og åpenhet.

c) Tilknytning for flere kommuner

Nye kommuner gis adgang til og tiltrer forhandlingene om sammenslåing frem til endelig stortingsvedtak er fattet. Det forutsettes at kommuner som kommer til slutter seg til foreliggende avtale.

2. Fellesnemnd, sammensetning og mandat

Det opprettes en fellesnemnd som skal samordne og ta seg av forberedelsene til en ny kommune, jf. Inndelingslova § 26.

Fellesnemnda skal bestå av fem medlemmer fra Saltdal og tre medlemmer fra hver av de øvrige kommuner unntatt Bodø. Bodø kommune skal ha 50 % av medlemmene i nemnda ut fra antallet fra de andre kommunene. Fellesnemnda skal velges av og blant medlemmene i kommunestyrene.

Hver av kommunene har i perioden frem til 01.01.2020 ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen skal drøftes i fellesnemnda.

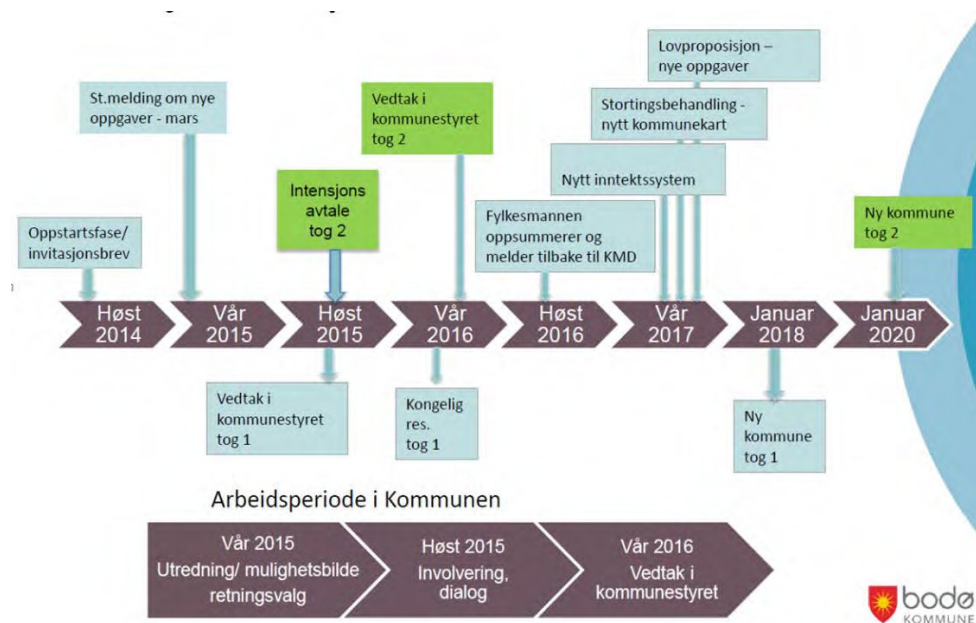
Fellesnemnda skal:

- Velge leder
- Gjennomgå og vurdere prinsipielle forhold til sammenslåingsprosessen.
- Ansette en prosjektrådmann som rekrutteres gjennom utlysning. Prosjektrådmannen tiltrer senest 01.01.2018.
- Utarbeide et utfyllende mandat for prosjektrådmannen som tydeliggjør ansvarsforhold overfor kommunene i prosjektperioden.
- Prosjektrådmannen rekrutterer sitt prosjektteam (merkantil funksjon, samt prosjektkoordinatorer i deltagende kommuner og ny ledergruppe når denne tiltrer) og vil i tillegg ha tilgang på ressurser i de eksisterende administrasjonene. Her bør kommunestyrene og fellesnemnda vurdere frikjøp av årsverk/ressursbruk.
- Forberede arbeidet med økonomiplan og budsjett for det første driftsåret i den nye kommunen, og avgi uttalelse til departementet om årsbudsjett og økonomiplaner for de deltakende kommunene.
- Følge opp regler og avtaler som omhandler ansattes vilkår og medbestemmelse ved sammenslåingen.
- Utgjøre arbeidsgiversiden i felles partssammensatt (PSU) utvalg.
- Ta stilling til revisjonsordning etter innstilling fra kontrollutvalgene.
- Utrede og ta stilling pensjonsordning
- Fellesnemnda/prosjektrådmann skal sette i gang arbeidet med å utarbeide en felles eierskapsstrategi for den nye kommunen
- Tilstrebe konsensus i alle saker.
- Utarbeide forslag til delegeringsreglement som behandles og vedtas av det nye kommunestyret.
- Utarbeide forslag til politisk reglement med løsninger som sikrer god geografisk og politisk bredde i de politiske beslutningsprosessene, som behandles og vedtas av det nye kommunestyret.
 - o Foreslå antall medlemmer formannskap
 - o Opprettelse av komiteer og utvalg.
 - o Opprettelse av lokalstyrer

I forbindelse med ansettelsesprosesser skal arbeidstakerorganisasjonene delta i ansettelsesprosessene

3. Partssammensatt utvalg, sammensetning og mandat

Det opprettes et felles partssammensatt utvalg som skal behandle saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Felles partssammensatt utvalg skal på arbeidsgiversiden utgå fra fellesnemnda og fra arbeidstakersiden bestå av to medlemmer fra Saltdal og et medlem fra hver av de øvrige kommuner unntatt Bodø. Bodø kommune skal ha 50 % av medlemmene i nemda ut fra antallet fra de andre kommunene. Felles partssammensatt utvalg tiltrer 01.07.2017.

D – KOMMUNESPESIFIKKE FORHOLD

Røstmodellen

Partene er innforstått med at det utføres et arbeid med utredning av Røstmodellen som kommunedel i Bodø kommune på oppdrag for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Resultatet av dette arbeidet, som foreligger i Rapport fra NIVI analyse, skal legges til grunn for organisering og dimensjonering i den nye kommunen sammen med det som fremkommer i denne politiske plattformen.

Fellesnemnda vurderer om de løsninger som rapporten peker har overføringsverdi til andre kommunedeler i den nye kommunen. Rapporten vedlegges.

Forslag intensjonsavtale Indre Salten
«Naturressurs- og industrikommunen
i hjertet av Salten»

**SØRFOLD
KOMMUNE**

**FAUSKE
KOMMUNE**

**SALTDAL
KOMMUNE**

**TYSFJORD
KOMMUNE**

**HAMARØY
KOMMUNE**

HISTORIKK/innledning:

I 2014 initierte Regjeringen en kommunereform med mål om å skape mer robuste kommuner som ivaretar rollene som tjenesteyter, samfunnsutvikler, myndighetsutøver og demokratisk arena på en best mulig måte for sine innbyggere.

I forlengelsen av Regjeringens stortingsmelding ble alle kommunene pålagt å utrede mulige kommunesammenslåinger. Stortinget ga i forbindelse med behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen for 2015 sin slutning til at det gjennomføres en kommunereform.

Med henvisning til Regjering og Storting pålegg/ønske om at landets kommuner skulle ta en «nabopratt» for å utrede spørsmålet om kommunesammenslåing så har kommunene Fauske, Sørfold, Hamarøy, Saltdal og Tysfjord/deler av Tysfjord utredet en ny kommune bestående av disse 5 kommuner.

Den nye kommunens navn vil være INDRE SALTEN KOMMUNE. Indre Salten kommune vil ha ca. 20 000 – 21 000 innbyggere. Den vil være en hørbar stemme i hele Saltenregionen. Kommunesentret er Fauske.

Hovedmål for den nye kommunen:

- Være en motor for vekst og utvikling i hele «Indre Salten»
- Yte kvalitet og gode tjenester for alle innbyggerne i hele kommunen.
- Vi skal være en attraktiv og livskraftig bo og arbeidsregion(BAS) .
- Samordne og utnytte våre felles naturressurser.
- Videreutvikle våre industrielle fortrinn (kraft, mineral, havbruk osv.)
- Den nye kommunen skal styrke samisk språk, kulturliv og samfunnsliv

De viktigste målsettingene er:

- Den nye kommune skal arbeide for befolkningsvekst i hele kommunen.
- En helhetlig og bærekraftig kommunal tilrettelegging for en offensiv næringsutvikling basert på videreutvikling av eksisterende næringsliv og etablering av ny næringsvirksomhet.
- Kommunen skal være attraktiv for å tiltrekke og beholde innbyggere og kommunen skal vektlegge areal og logistikk som grunnlag for å utvikle den nye kommunen. Kommunen har et betydelig industrimiljø som er et godt grunnlag for videre vekst. Dette betyr at det finnes arbeidsplasser for begge ektefeller i Indre Salten, ledige tomtearealer for nye boliger og tilgjengelig areal for næringsutvikling.
- Kommunen har et stort potensiale til utvikling/videreutvikling i næringer som havbruk og mineraler.
- Opplevelsesbasert reiseliv har en sentral rolle i den nye kommunen.
- Samferdsel vil være et viktig område for å styrke og utvikle den nye kommunen. Dette gjelder områder som: utvikling av digital infrastruktur, kollektivtransport, veier og transport via sjøveien.
- Kultur og frivillighet ansees som viktig for å utvikle kommunen og danne grunnlaget for bosetting i fremtiden.
- Tjenestetilbudet (særskilt direkte tjenester til brukerne) skal legges nært til hvor innbyggerne bor og det skal legges stor vekt på faglighet og kapasitet og gjøres bedre i stand til å håndtere nye oppgaver.
- Folkehelsearbeidet skal stå sentralt i den nye kommunen.
- Den nye kommunen skal bidra til å sikre en utvikling som er bærekraftig for miljøet.

- Som arbeidsgiver skal det legges til rette gode løsninger (eks pendling, arbeidstidsløsninger) for de ansatte og ingen skal sies opp som følge av etablering av en ny kommune.
- En utvikling av den videregående skole (Saltdal, Fauske og Hamarøy) anses som viktig for å beholde kommunens ungdommer.
- Videre skal den nye kommunen vektlegge: beredskapsplanlegging, samfunnsplanlegging, næringsutvikling og arealdisponeringer med særskilt fokus på felles utvikling av havbruk, kraft, industri og mineral.
- Den nye kommune skal være best på integrering og bosetting.

POLITISK STYRING

Den nye kommunen organiseres etter formannskapsmodellen.

På grunn av den geografiske spredningen og lange avstander til kommunesentret for noen deler av den nye kommunen, bør det opprettes nærmiljøutvalg/kommunedelsutvalg for disse steder.

Antallet politikere i nytt kommunestyre skal vær stort nok til å gi god politisk, geografisk og demografisk representasjon.

Antall representanter i det nye kommunestyret skal være minimum 27 medlemmer.

Antall representanter i det nye formannskapet skal være minimum 7 medlemmer.

ADMINISTRATIV STYRING

Rådhuset og administrativ ledelse plasseres i kommunesentret på Fauske.

Plassering av øvrige administrative funksjoner utredes med målsetting om kompetansearbeidsplasser i hele den nye kommunen.

Hovedmålet for administrativ organisering er at den skal være effektiv og kostnadsbesparende.

Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres ved en god prosess i nært samarbeide med tillitsvalgte og medarbeidere. Denne prosessen starter først når rådmann for den nye kommunen er rekruttert.

Det opprettholdes servicekontor i alle dagens rådhus.

INTERKOMMUNALE SAMARBEID

Ny kommunegrense vil medføre en grundig gjennomgang av alle interkommunale samarbeid.

Enkelte samarbeid vil det være naturlig å videreføre uansett kommunestruktur. Andre interkommunale samarbeid vil man anta at kommunen om ønskelig kan håndtere på en faglig forsvarlig og kvalitetsmessig god måte alene innenfor ny kommune.

Det er også sannsynlig at enkelte nåværende interkommunale samarbeid oppløses og etableres på nytt igjen innenfor den nye kommunen.

ØKONOMI

I BDOs rapport er området økonomi oppsummert som følger:

«Dagens kommuner i Salten regionen har store utfordringer knyttet til å opprettholde stabile gode resultater over tid. Dette punktet er spesielt rettet mot de små kommunene i regionen. Videre er det viktig å påpeke at basert på de signalene som er kommet fra regjeringen vil ikke det økonomiske fundamentet som de små kommunene har i dag bli videre-ført etter at reformen er gjennomført.»

Videre: «I tillegg så vektlegger vi investeringsbehovet i tjenestene, særlig knyttet til de eldre som et viktig forhold å vurdere i et fremtidsperspektiv. Her mener vi at mange av de små kommunene ikke er rustet til å kunne håndtere blant annet den forventede eldrebølgen».

INDRE SALTEN kommune vil ha et økt alminnelig forbruk, og dette danner grunnlaget for at en ny kommune kan beholde en større del av konsesjonskraften.

Disponibel formue skal disponeres av det nye kommunestyret til beste for innbyggerne i den nye kommunen.

Det samlede budsjettet for den nye kommunen blir på ca. 1.6 milliarder kroner.

Engangsstøtte

Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader ved en sammenslåing mer forutsigbar for kommunene, og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser.

Departementet legger opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell.

Tallene er hentet fra kommuneproposisjonen 2016.

Ved sammenslåing til INDRE SALTEN kommune vil dette beløpe seg til 55 millioner kroner.

Reformstøtte

Kommuner som fatter nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden vil kunne få reformstøtte fra staten. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen.

Reformstøtten vil bli tildelt etter en standardisert modell 20 millioner kroner.

Inndelingstilskudd

Inndelingstilskuddet sikrer at kommuner som slår seg sammen til en ny kommune i reformperioden beholder tilskudd som om den fortsatt er to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen. Deretter trappes inndelingstilskuddet ned over 5 år.

ANSATTE

Det er svært viktig at prosessen med kommunesammenslåing ivaretar de ansatte på en god måte for å kunne gi gode tjenester. Kommunen vil ha stort behov for folk og kompetanse, og det er viktig å legge forholdene til rette slik at arbeidstakerne ønsker å fortsette å jobbe i den nye kommuneorganisasjonen.

INDRE SALTEN kommune vil få ca.1 800 årsverk.

- Ansatte som berøres av kommunesammenslåingen gis en ansettelsesgaranti. Det vil si at ingen av disse skal sies opp i forbindelse med sammenslåingen. Eventuelt overtallige skal tilbys nye oppgaver i den nye kommunen.
- Nye oppgaver og arbeidssted kan være aktuelt (endringsoppsigelser). Effektiviseringstiltak gjennomføres i størst mulig omfang ved naturlig avgang.
- Nærmere mandat og innhold overlates til fellesnemnda/partssammensatt utvalg i tråd med Hovedavtalen og inndelingslovens § 26.
- Det opprettes et partssammensatt utvalg etter kommunelovens § 25 for behandling av saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de tilsatte. Fellesnemnda får fullmakt til å oppnevne medlemmer til utvalget.

FELLESNEMND

Fellesnemndas oppdrag og mandat:

Det overordnede målet for fellesnemnda er å forberede og gjennomføre arbeidet med å etablere og bygge den nye kommunen. Arbeidet organiseres og gjennomføres i henhold til følgende:

1. Nemndas hovedoppgave, sammensetning og funksjonsperiode
 - Fellesnemnda består av politikere henholdsvis 4 fra hver kommune. Det skal velges varamedlemmer fra hver kommune til fellesnemnda.
 - Fellesnemnda skal ta hand om det forberedende arbeidet med økonomiplanen og med budsjettet for det første driftsåret etter at sammenslåing, samt ivareta andre oppgaver slik Inndelingsloven angir.
 - Fellesnemnda disponerer de økonomiske midlene som staten stiller til disposisjon som engangsstøtte.
 - Fellesnemnda skal søke å oppnå enighet i alle avgjørelser. Ved uenighet skal fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er

konstituert. Forhold som likevel vurderes som nødvendig å ta stilling til avgjøres med alminnelig flertall.

- Fellesnemnda opphører når det nye kommunestyret er konstituert.
2. Arbeidsutvalg og -grupper under nemnda
- Fellesnemnda skal opprette et politisk arbeidsutvalg og et partssammensatt utvalg.
 - Fellesnemnda kan opprette andre utvalg og arbeidsgrupper etter behov.
 - Fellesnemnda kan gi politiske arbeidsutvalg, ulike arbeidsgrupper og/eller administrasjonen fullmakt til å gjøre vedtak i enkeltsaker eller i saker som ikke er av prinsipiell karakter.
3. Forholdet mellom nemnda og kommunestyrene
- Kommunene har i perioden fram til sammenslåing ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen bør først drøftes i fellesnemnda.
 - Fellesnemnda kan uttale seg i saker som er til behandling i kommunenes ordinære utvalg. Fellesnemnda har et spesielt ansvar for å vurdere saker med økonomiske eller arealpolitiske konsekvenser. Fellesnemnda skal involveres i forberedelsen av økonomiplan med årsbudsjetter. Det er likevel formannskapet som skal avgi budsjettinnstilling til kommunestyret.
4. Nemndas konkrete oppgaver og fullmakter
- Fellesnemnda skal ansette prosjektleder i den nye kommunen.
 - Stillingen som rådmann i den nye kommunen skal utlyses i god tid før sammenslåing.
 - Fellesnemnda skal se til at regler og avtaler om ansattes og tillitsvalgtes medvirkning/-bestemmelse i forhold som gjelder sammenslåing av kommunene, blir ivarettatt.
 - Fellesnemnda skal ta stilling til revisjonsordning for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene i de fire kommunene.
 - Fellesnemnda skal etterspørre og avklare alle prinsipielle forhold vedrørende sammenslåingsprosessen.
 - Fellesnemnda nedsetter en komite som skal utarbeide forslag til nytt kommunevåpen og ordførerkjede.
 - Fellesnemnda skal foreslå hvilke interkommunale samarbeid som kan/bør fortsette og hvilke som kan/bør opphøre
 - Fellesnemnda skal søke å oppnå enighet i alle avgjørelser. Ved uenighet skal fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er konstituert. Forhold som likevel vurderes som nødvendig å ta stilling til avgjøres med alminnelig flertall.
 - Fellesnemnda opphører når det nye kommunestyret er konstituert.

Framlagt: Kobbelv Vertshus, 16.3.2016

Foto forside:

Saltdal:	Rune Berg
Hamarøy:	Karoline O.A.Pettersen
Tysfjord:	Unn-Mari Haukøy
Sørfold:	Jim Kristensen
Fauske:	Gull H. Pedersen